The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena, 648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U. S. A.
SATURDAY, JANUARY 28, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

8. N-RS. SESTDIENA, 1967. G. 28. JANVĀRIS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill., 60104, U.S.A.
tālrunis 544-4278

Latviešu kultūras dienas Kanadā

TĀS ATKLĀS 29. JANVĀRĪ LPB KANADAS KOPAS RĪKOTAJĀ RAKSTNIEKU CĒLIENĀ, BET BEIGS 5. MARTĀ AR TĒLOTĀJMĀKSLAS IZSTĀDI TORONTO

Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, gadskārtējās latviešu kultūras dienas Kanadā LNAK valde šogad izsludinājusi laikā no 29. janvāra līdz 5. martam. Šai laikā visas latviešu organizācijas un draudzes aicinātas organizēt kultūrāla rakstura sarīkojumus, kā koncertus, izstādes, teātra izrādes, vai piemērotus priekšlasījumus, literārus vakarus u. t.t. Mazākie latviešu centri, kuros organizācijām ir grūtības piemērotu mākslinieku vai referentu sagādē, aicinātas sazināties ar LNAK valdi, kuŗa iespēju robežās palīdzēs jautājumu labvēlīgi atrisināt. Kultūras dienu laikā LNAK valde izdarīs arī līdzekļu vākšanas akciju Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam, kurš katru gadu no savāktajiem līdzekļiem sniedz atbalstu dažādiem kultūrāliem un jaunatnes pasākumiem, kā arī piešķiŗ naudas balvas par ievērojamākajiem sniegumiem mākslā, zinātnē un literātūrā. Tādēļ LNAK valde aicina visus Kanadas latviešus būt atsaucīgiem ziedotājiem, katram dodot pēc savām spējām un labākās pārliecības. Lai sekmētu mūsu kultūras pasākumus un jaunatnes darbu, nepieciešami prāvi līdzekļi. Arī organizācijas un draudzes aicinātas no saviem līdzekļiem budžeta robežās atvēlēt zināmas summas mūsu kopīgajam kultūras fondam. Kā zināms, ZLKF piešķīrumus un apbalvojumus nesadala vienīgi starp ASV vai Kanadā dzīvojošiem latviešiem, bet bieži tos piešķir visas brīvās pasaules mērogā.

Latviešu kultūras dienas Toronto šogad ievadīs LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku cēliens, kas 29. janvārī plkst. 1 dienā notiks Latviešu namā. Kultūras dienas un rakstnieku cēlienu atklās LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks. Rakstnieku cēlienā, bez vietējiem literātiem, it kuplā skaitā piedalīsies arī viesi no ASV, galvenokārt Čikagas.

Kultūras dienu ietvaros 29. janvārī plkst. 5 pēcusdienā Sv. Andreja baznīcas telpās notiek arī TLTA ģimnazijas gadskārtēji rīkotais Draudzīgā aicinājuma sarīkojums. Šis aicinājums ir viena no Latvijas brīvvalsts jaukākajām tradicijām, kuŗa guvusi visplašāko atsaucību un katru gadu turpinās arī svešumā visās vietās, kur vien mīt latvieši. Izglītība ir dzīves drošākais pamats, tādēļ atcerēties skolas ir katra cilvēka cēlākais tikums, kurš nododams nākošajām paaudzēm. It sevišķi pašreizējos trimdas apstākļos latviskā izglītība ir svarīga ne tikai pašiem jauniešiem, bet tai piekrīt vispār nacionālpolitiska un sabiedriska nozīme. Tādēļ latvisko skolu pastāvēšana un darbība nav vienīgi vecāku interesēs, bet izšķiroši nozīmīga mūsu nacionālajai nākotnei. Lieki uzsvērt, ka arī patstāvīgās valstīs visi iedzīvotāji — neatkarīgi no tā, vai bērnus sūta skolā, vai ne, — tomēr maksā zināmu izglītības nodokli. Mūsu trimdas saimei šādu nodokli uzliek nacionālā sirdsapziņa, un Draudzīgais aicinājums ir šī pienākuma atgādinājums.

Rīkojot Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu, TLTA ģimnazijas saime nav domājusi vienīgi par nacionālās sirdsapziņas atgādinājumu vai brīvās Latvijas tradiciju turpinājumu, bet vēlas arī parādīt latviešu sabiedrībai, ka rosīgā un mērķtiecīgā darbā aug jauni spēki Latvijas nākotnei. It sevišķi lielu darbu ģimnazijas audzēkņi veikuši šāgada Draudzīgā aicinājuma sarīkojumam, iestudējot Teodora Zeltiņa „Rīgas ģimnazisti". Tā aizpildīs visu sarīkojuma programmu un būs vērtīgs devums Draudzīgā aicinājuma zīmē. Jācer, ka kupla apmeklētāju saime apliecinās, ka ikviens esam šī aicinājuma sekotāji un mūsu jaunatnes atbalstītāji. Piezīmējams, ka minētā T. Zeltiņa luga nekur vēl nav izrādīta.

Draudzīgais aicinājums un kultūras dienas ir nedalāmi jēdzieni, jo abi vienādi nozīmīgi nacionālās domas īstenošanai par nākotnes brīvo Latviju.

Kultūras dienu nobeigumā, laikā no 25. februāŗa līdz 5. martam, Sv. Jāņa baznīcas telpās notiks latviešu tēlotājmākslas Kanadas novada izstāde. Tajā izraudzīs labākos darbus Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda izstādei, kura šogad notiks pavasarī, laikā no 16. aprīļa līdz 14. maijam Redingas mākslas galerijā un muzejā, kurš ir viens no galvenajiem mākslas dzīves centriem ASV. Redingas izstādes vienmēr apmeklē vismaz 2000 skatītāju, ievērojamākos kritiķus, mākslinieku un paidagogus ieskaitot. Tādēļ ZLKF izstāde šogad gūst jo sevišķu nozīmi arī vispārējā mākslas laukā. Izstādē varēs uzņemt ap 200 latviešu mākslinieku darbu, kādēļ tā kļūs reta izdevība plašākām amerikāņu aprindām parādīt mūsu tēlotājas un lietišķās mākslas sniegumu. Kā izteicās LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, kas pašreiz vēl kārto arī kultūras nozares darbu, tad visi latviešu mākslinieki aicināti piedalīties visupirms Kanadas novada izstādē, bet, ja kādam tas nebūtu iespējams, tad darbus varēs pieteikt arī tieši ZLKF izstādei Redingā. No tur izstādītajiem darbiem Kultūras fonda valde izraudzīs godalgojamos.

Ievadot gadskārtējās latviešu kultūras dienas Kanadā, LNAK valde sagaida visplašāko aktīvitāti organizācijās un nedalītu sabiedrības atsaucību mūsu kultūras un jaunatnes darba sekmēšanai. Mūsu nākotne atrodas mūsu pašu rokās, un tā atkarīga no ikviena latvieša aktīvas piedalīšanās un devīgas rokas.

R. N.

GRĀMATAS NO PREZIDENTA ROKĀM

Pēdējais brīvās Latvijas valsts un ministru prezidents Kārlis Ulmanis Draudzīgā aicinājuma dienā pasniedz grāmatas skolniecei, kas lielajam brīdim par godu uzvilkusi tautas tērpu. Vai toreizējā skolniece sevi vēl pazīs, šo uzņēmumu redzot? Cik zināms, viņa svešuma dienas tagad vada Kanadā.

Foto: JAK archīvs

Mūsu spēks latviešu centru rosmēs!

ASV LATVIEŠU CENTRĀLO KULTŪRAS DIENU TURPINĀJUMS

Kultūras dienu darba sēdi 21. janvārī ievadīja rīcības komitejas priekšsēdis R. Viļumsons, norādīdams uz konferences nozīmīgumu: „Kultūras darbs ir liels, un bez tā mēs nevaram pastāvēt." Konferences darbu atklāja ALAs kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis, norādīdams, ka mūsu spēks atrodas latviešu centru rosmēs, kādēļ par šo centrālo kultūras dienu moto izvēlēta: „Mūsu spēks latviešu centru rosmēs". Konferences prezidijā ievēlēja J. Mežaku no Kanadas, V. Vīksniņu, Dr. P. Norvili, prof. E. Šmitu, prof. V. Klīvi, R. Viļumsonu, J. Blumbergu, K. Avenu un J. Bičoli. Darba sēdes vadību nodeva Dr. P. Norvila ziņā.

Konferences dalībniekus ASV DV zemes valdes uzdevumā sveica Klīvlendas apvienības pr-ks E. Daniēls, J. Mežaks no LNAK, J. Ūdris no LKA, I. Dzelme no ASV skolotāju biedrības, bet no Klīvlendas ALAs kopas un kreditsabiedrības R. Krūmiņš. — Rakstveida vēlējumus bija sūtījis LELDAAs pārvaldes pr-ks prāv. A. Veinbergs, Latvijas sūtniecības vadītājs Dr. A. Spekke, Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hazners u.c.

Dr. P. Norvilis referēja par tematu „Ideāli, iespējas un problēmas": Mums jācīnās par mērķu sasniegšanu. Nav jābaidās, ja kaut ko nevaram atrisināt, bet vairāk jāstrādā pie grūtām problēmām. Lieli mērķi jāizjūt dziļāk, lai varētu dzīvot latvisku dzīvi. Kultūras birojs lūdzis visas organizācijas un draudzes sniegt ziņojumus par savu darbību, jo mūsu latviskie mērķi jāsasniedz organizētā ceļā. Jāsaskaņo kopīgais latviskais spēks. Visiem jāgādā par to, lai mūsu kultūras darbs turpinātos nākošās paaudzēs. Nākošās ASV latviešu kultūras dienas notiks Latvijas valsts 50 gadu atceres zīmē, un to kulminācijas punkts būs dziesmu svētki Klīvlendā.

U. Grava runāja par organizāciju sadarbību (aprisi). Īpatā priekšnesumā referents pastāstīja konferences dalībniekiem piedzīvojumus un vēlmes par sabiedrisko dzīvi tautiešu kolonijās, atzīstot, ka sabiedrībai atsevišķajos centros organizāciju un draudžu starpā jābūt labai, lai neciestu mūsu kopīgā lieta.

V. Vīksniņš referēja par kultūrālo pašdarbību latviešu „pagastos". Interešu grupu pašdarbībai latviešu kolonijās ir liela nozīme, sevišķi trimdā, jo še mūsu darbību nesarga valsts. „Interesi cilvēkos var radīt, bet ne uzspiest, tādēļ pašdarbībai jāpievērš liela vērība," teica referents. Koreferents K. Avens domāja, ka atsevišķajos centros jābūt vienai autoritātei, kuŗa veicinātu sadarbību. „Dziesmu svētki trimdā ir lielākais notikums, kas rada nacionālu sajūsmu, lai ar to dzīvotu ilgāku laiku," sacīja dziesmu svētku rīcības komitejas priekšsēdis.

Prof. Dr. theol. V. Klīve apstiprināja, ka tautieši Kultūras fondam visumā ir atsaucīgi. Pērnā gadā ziedojumos doti 11.600 dol., un šo summu, salīdzinot ar citiem gadiem, var uzskatīt par nostabilizējušos. Līdzekļu vākšanu apgrūtina tautiešu izklaidus dzīvošana. Daudzas vajadzības tomēr nav iespējams apmierināt. ALAs izdotās grāmatas pašreiz pārdod zem pašizmaksas cenas. Būtu labi, ja izdotos noorganizēt īpašu apgādu. Ap 2000 dol. aiziet operātīvajam darbam. Pasaulei jāzina, ka latviešu kultūra ir dzīva, bet arī tam vajadzīga nauda. Sakarā ar 50 gadu revolūcijas atceri sagaidāms Pad. savienības spēcīgs uzbrukums trimdas saimei, kādēļ jāsagatavojas cīņai, lai varētu dot ne mazāk spēcīgu pretsitienu. Līdzekļus vajadzētu pavairot līdz 20.000 dol. Ja ievēro mūsu organizāciju skaitu, tas būtu iespējams: katrai vajadzētu dot tikai 100 dolaru un lieta būtu nokārtota.

Mākslinieks L. Linauts prot interesanti un saistoši stāstīt. Šoreiz viņš runāja par Kultūras fonda izstādi Redingā, kuŗa ilgs 4 nedēļas. Sagaida daudz apmeklētāju.

Darba otra cēliena sākumā J. Blumbergs referēja par tematu

(Nobeigums 5. lpp.)

ASV latviešu centrālo kultūras dienu laikā notikušās darba sēdes prezidijs: no kreisās — J. Bičolis, V. Vīksniņš, J. Mežaks, Dr. P. Norvilis, J. Blumbergs, prof. E. Šmits, prof. V. Klīve un K. Avens.

Foto: P. Blūms

ASV latviešu centrālo kultūras dienu Klīvlendā tēlotājmākslas un daiļamatniecības izstādes atklāšanas akta kopskats.

Foto: P. Blūms

Jānis Mežaks
LNAK izglītības nozares vadītājs

Draudzīgā aicinājuma nozīme

Līdzīgi Kultūras fondam, Draudzīgais aicinājums mūsu kultūras dzīvē kļuvis par nozīmīgu un raksturīgu parādību. Tam gan nav savas formālas organizācijas kā Kultūras fondam, tomēr tas kļuvis par tradiciju un neatņemamu sastāvdaļu mūsu skolu dzīvē. Ir pagājuši jau trīsdesmit divi gadi, kopš mūsu pēdējais valsts prezidents Kārlis Ulmanis uz savu vārda dienu aicināja atcerēties katram savu pirmo skolu un ziedot tai grāmatas, mācības līdzekļus un mākslas priekšmetus. Lielā atsaucībā pirmajos četros gados saziedoja 1.677. 167 grāmatas, 4300 gleznu un gleznu reprodukciju, 966.881 latu naudā un citas vērtības. Ziedoja ne vien skolu daiļumam un mācību sekmēšanai, bet, sekojot Draudzīgajam aicinājumam, pārbūvēja un pat uzcēla jaunus skolu namus. Draudzīgais aicinājums bija jauna parādība mūsu kultūras dzīvē. Liekas, ka valsts prezidents savu aicinājumu bija domājis tikai vienam gadījumam, bet ierosinājums guva tādu atsaucību, ka tā ideja ir tikpat dzīva vēl pēc trīsdesmit diviem gadiem, kļūdama par mūsu tradiciju.

Var rasties jautājumi: Kāpēc par skolām jāgādā pašiem pilsoņiem? Vai skolu pilnīga uzturēšana, sagādājot tām visu, kas vajadzīgs sekmīgam darbam, nav valsts pienākums? Tagad vērojama parādība, ka pilsoņi visu gaida no valsts, atsakoties no personīgas atbildības un rūpēm par savu sabiedrību. No valsts prasa pilnīgu nodrošinājumu un labklājību no šūpuļa līdz kapam. Šāds uzskats tomēr piemirst, ka īstenībā valsts ir paši pilsoņi. Lai valdība varētu gādāt un dot šādu nodrošinājumu, pilsoņiem ar nodokļiem jāsagādā līdzekļi. Tā netiešā veidā tomēr gādājam paši par sevi. Tā uzskatam — lai gādā valsts, tas valsts pienākums, kas man par daļu — materiāli nav nekāda ieguvuma.

Tam tomēr līdz nāk trūkumi, kuŗi apdraud sabiedrisko dzīvi. Šī parādība īstenībā sakņojas intereses un atbildības trūkumā pret sabiedrību. Tā ir cenšanās novelt personīgo atbildību uz citiem. Ja tādi uzskati pārņem sabiedrības lielāko daļu, tās dzīve sāk nīkuļot.

Romas republikas ziedu laikā un imperijas pirmajā gadsimtā vietējām pašvaldībām bija atstāta samērā liela patstāvība. Pilsētu iedzīvotāji izrādīja dzīvu interesi savu sabiedrisko lietu kārtošanā. Ievēlētie pārstāvji un vadītāji savu izraudzīšanu uzskatīja par pagodinājumu. Šie goda amati nedeva materiāla ieguvuma. Tieši otrādi. Ar saviem līdzekļiem turīgie pilsoņi amata laikā centās atstāt vērtīgas liecības par sevi. Viņu motivācija bija lepnums uz savu pilsētu, vēlēšanās tai kalpot un, protams, dažreiz arī personīga godkāre. Bet, vai tas kāds ļaunums, ja kalpo kopīgam labumam? Ar saviem līdzekļiem viņi cēla sabiedriskas celtnes, gādāja par laukumu un ēku izdaiļošanu ar mākslas darbiem.

Centrālizējot Romas imperijas pārvaldi, pamazām tika sašaurinātas pašpārvaldes tiesības. Ievēlēto vietējo pārstāvju vietā stājās valdības iecelti ierēdņi. Samazinoties tiesībām, zuda arī interese un pašdarbība vietējo apstākļu uzlabošanai. Lai gādā valsts! Bet centrālajai valdībai vai nu nebija intereses, vai arī iespēju apmierināt visas tās vajadzības, par kuŗām agrāk rūpējās paši iedzīvotāji. Sākās pagrimšana. Pat labākā valsts vara nevar aizstāt vietējās sabiedrības pašdarbību un interesi savas dzīves kopšanai un uzlabošanai.

Draudzīgā aicinājuma dziļākā jēga bija tā, ka aicināja pilsoņus tieši uzņemties rūpes par savu skolu uzlabošanu, negaidot visu no valdības. Par tautas veselīgajiem uzskatiem liecināja lielā atsaucība, atbalstot vienu no sabiedrības pamatinstitūcijām — skolu. Panākumi bija lieliski.

Trimdā visi mūsu pasākumi balstās tikai uz pašu aktīvitāti un gribu ziedot. Mums pat nav vairs savas valdības, no kuŗas gaidīt mūsu sabiedrisko lietu izkārtošanu un atbalstu. Nevienam citam nav intereses, nedz arī pienākums gādāt, lai uzturētu dzīvu latviskas kopības apziņu, rosinātu mūsu sabiedrisko un kultūras dzīvi. Ja mēs gribam arī ārpus dzimtenes palikt latvieši, tad par to jāgādā mums pašiem. Paldies Dievam, liela mūsu saimes daļa to apzinās, par ko liecina dzīvā rosme latviešu sabiedrībā arī vēl trimdas divdesmit trešajā gadā. Mūsu skolas var pastāvēt tikai tādēļ, ka dzīvs vēl ir Draudzīgā aicinājuma gars.

Pienākot Draudzīgā aicinājuma trīsdesmit otrai gadadienai, mums jāatceras, ka tauta zeļ un paveic lielus darbus vai izturībā pastāv pārbaudījumos tikai tad, ja tai ir apņēmība un vēlēšanās strādāt un ziedot savas kopības labā. Parādīsim savu gribu palikt latviešiem, atbalstot mūsu skolas!

Jaunzēlandes latvieši ieguva daudz

PAPILDINĀJUMS MŪSU PIRMAJAM ZIŅOJUMAM PAR AUSTRĀLIJAS UN JAUNZĒLANDES LATVIEŠU KOPĪGAJĀM KULTŪRAS DIENĀM KRAISTČĒRČĀ

Austrālijas un Jaunzēlandes latviešu pirmās kopīgās kultūras dienas Kraistčērčā tagad aizvadītas. Tā tas bija rakstīts uz programmas vāka, un tā šis sarīkojums arī ieies latviešu trimdas vēsturē. Pašreiz gan neatbildēts vēl palicis jautājums, vai Austrālijas latvieši ar šo kopīgo sarīkojumu būs ieguvēji vai zaudētāji, bet neapšaubāmi skaidrs jau ir, ka Jaunzēlandes latvieši ir noteikti ieguvēji visādā ziņā — kā nacionālajā un morālajā plāksnē, tā arī pašapziņas stiprināšanā. Materiālā puse nav tik nozīmīga, kaut arī šai ziņā rīkotāji ir ļoti apmierināti. Jāvēlas tikai, lai neizceltos domstarpības „peļņas sadalīšanā". Atstājot neatbildētu arī jautājumu, kam pirmajam radusies ideja rīkot Austrālijas un Jaunzēlandes latviešiem kopīgas kultūras dienas, varam tikai konstatēt, ka šīs idejas iedzīvināšanā Jaunzēlandes vai, precīzāk izsakoties, Kraistčērčas latvieši stājās ar visu sparu, „izplēšot" LAA piekrišanu un sūtot savu rīcības komitejas priekšsēdi uz Austrāliju visu iespējamo „grumbuļu" nolīdzināšanai.

Gaumīgi iekārtotajā kultūras dienu programmā varēja lasīt, ka sveicienus un laba vēlējumus sūtījuši Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. A. Spekke, Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps A. Lūsis no Toronto un dzejnieks un LNF darbinieks Andrejs Eglītis no Stokholmas.

Kultūras dienu ietvaros notika arī diskusiju pēcpusdiena, kuŗā jaunieši jautāja un vecākā paaudze atbildēja. Jautātāji bija A. Lagzdiņš, M. Plesova un M. Altmets; atbildēja O. Rozītis, L.

(Nobeigums 5. lpp.)

LASĪTĀJU VĒSTULES

PALĪDZĒSIM DR. LILIJAI ZARIŅAI!

Mums netrūkst dedzīgu brīvības cīnītāju un apgarotu runu teicēju mūsu lielajās svētku dienās. Visu par Latviju! Šai lielajā cīņā ieroči un cīņas paņēmieni ir visdažādākie. Vieni komūnisma resp. krievu sakāvei grib izveidot svētā naida fronti, citi izgaismo sen kapos noguldīto briesmoņu biogrāfijas, lai trimdiniekos uzturētu pretestības garu pret varmāku nodomiem. Vēl citi ziedo savu laiku, darbu un līdzekļus, rakstot petīcijas, apellācijas, lūgumus un atgādinājumus vairāk vai mazāk pārakmeņotiem pīlāriem.

Mums bijusi laime sagaidīt pārbēdzējus no dzimtenes. Viņi ir fotografēti, intervēti, godināti un apjūsmoti. Tas tad apmēram pēdējais, ko par viņiem zinām.

Šajā spožajā darba veicēju plejādā ir divi spilgti pretstati, kas strādā klusā pazemībā, bet sīkstā apņēmībā un nepadevībā. Tedis Zieriņš mums visiem jo labi pazīstams. Tagad, izrādās, ka arī Dr. med. Lilija Zariņa pieder pie lielo darbu veicējiem. Brīvas zemes bagātības spožums nav viņu apžilbinājis un apbūris. Viņas LA publicētā atmiņu stāstījuma nobeigumā lasāms neaizmirstams teikums: „Ja mani šobrīd atstāj samērā vēsu krāšņie puķu un citu veikalu skatlogi, tad mūsu apspiestās tautas ciešanas manī deg ar jo kvēlāku liesmu". Desmit gadu pēc brīvības iegūšanas... Tas nav tikai teikums, tā ir ticīgas un apņēmīgas sirds degsme.

Nedzīvojot uzpūstu teoriju žņaugos, Dr. L. Zariņa izmantojusi mūsu cēlāko patriotu nosodītās NTS organizācijas pasākumu, lai dotu interviju radioraidījumam uz okupēto Latviju. No šis intervijas pilnā teksta, kas arī publicēts LA, mēs uzzinām arī par viņas darbību, izgaismojot Latvijas izmisuma pilno stāvokli simtiem tūkstošu vai pat miljoniem plašai auditorijai — preses konferencēs, radioraidījumos, referātos un, neapšaubāmi, katrā citā izdevībā un veidā.

Viņas atmiņu darbs „Sarkanā miglā", kas parādīsies arī grāmatā, ar vienkāršo un nesamāksloto stāstījumu, pārdzīvojuma tiešumu un izjūtu dziļumu tā pārliecina, ka skar un aizkustina lasītāja labākās jūtas. Šāds stāstījums neaizmirstas kā avīžu ziņa, tas vairo brīvības un cilvēcības sargu daudzumu un garīgo spēku. Tieši pēdējais nav novērtējams par zemu. Fiziskās varenības līdzsvars neatļauj vairs avantūras, cīņa var būt tikai par cilvēku sirdīm un apziņu, par piederību pie noziedzību valsts cēlējiem vai tās ārdītājiem un cilvēcības stiprinātājiem. Zaudējot šo cīņu, komūnisms zaudēs visu. Tas pats attiecas arī uz vēl brīvībā mītošajiem. Ir patīkami baudīt dzīves ērtības un ignorēt šo cīņu starp gaismu un tumsu. Bet jāapzinās, ka kaut kur mēs tiekam vēroti un mūsu darbi tiek svērti. Arī tad, ja mēs par to pasmaidām un pievēršamies savai iemīļotajai televīzijas programmai, mēs mūžības likumību nevaram grozīt. Tā ir klusa, nemanāma, bet tās visvarenība manifestējas neaizmiglotam skatījumam kā gadsimtu vēstures gājumā, tā mazajā un īsajā ikdienas dzīvē. Tie, kas ir visvareni, darot aplamības un sadarbojoties ar ļaundarītājiem spēkiem, mūžīgās likumības priekšā ir niecīgāki nekā mazais cilvēks starp miljoniem citu, kuram sirds sūrst par apspiestajiem un pazemotajiem, kādēļ apņēmīgi grib darīt visu, lai grautu ļaundaru varas pamatus.

Tādēļ Dr. L. Zariņas nodoms publicēt „Sarkano miglu" arī citās valodās ir atbalstāms. Morāli un materiāli. Būtu labi, ja godājamā autore atsauktos un darītu mums zināmu, kurp mēs katrs savu mazumiņu, sirds dāsnuma skubināti, varētu nosūtīt. Jāapzinās, ka pat laipni, uzmundrinoši vārdi var dot stiprinājumu. Savā varējumā mēs nespējam mēroties ar savas tautas labākajiem pārstāvjiem, bet tas nenozīmē, ka ļaunuma varas ārdītājiem mēs nevaram nākt talkā, kad vien mums šāda izdevība rodas.

Lai nepieminēts nepaliek arī trešais no lielo darbu veicēju saimes — prof. K. Lejasmeijers, kas desmitiem tūkstošiem klausītāju lieliski izstrādātās (un atzinīgi slavētās) lecijās izgaismojis komūnisma tiranniju. Viņiem un visiem citiem šāda virziena darba veicējiem vēlēsim Dievpalīgu un sniegsim katru iespējamo atbalstu.

— ris, Toronto

☆

DĪVAINI IESKATI

Esmu visu laiku uzmanīgi sekojis lasītāju vēstuļu polemikai „Latvija Amerikā" slejās par jautājumiem, vai mums vēlama sadarbība ar krievu pretkomūnistiskajām organizācijām jeb vai ne, vai krievu tauta atbildīga par savu valdnieku noziedzībām, va „krievs" un „komūnists" ir sinonimi jēdzieni u.t.t. Arī es esmu ieskatos, ka pašreiz mums nevajadzētu sadarboties ar krievu trimdas organizācijām, tikai neiedrošinos šo savu ieskatu uzskatīt par vienīgo absolūti pareizo, kā to dara daudzi vēstuļu rakstītāji. Manuprāt nav nekā aplamāka, kā atzīt paša ieskatus par nemaldīgiem un tad par varu tos censties uzspiest visiem, kas domā citādi. Parasti ir tā, — kas sevi par nemaldīgiem uzskata, kļūdās visvairāk.

Atzīstu šīs diskusijas laikrakstā par ļoti nozīmīgām, tādēļ arī esmu tām rūpīgi sekojis, gan nedomājot pašam tajās iejaukties. Dažās vēstulēs tomēr izteiktas tik savdabīgas domas, ka nu tomēr vēlos arī savus ieskatus pateikt.

Tā, piemēram, montrealietis C. Kursis LA 17. decembra numurā ievietotajā vēstulē „Sarkanās lupatas ar vienādām emblēmām" pastāsta par plakātiem, kuŗus Krievijas pilsoņu kaŗa laikā Ukrainā izlīpināja pretkomūnistiskie baltgvardi, brīdinot no latviešu sarkanajiem strēlniekiem un notēlojot tos par īstiem nezvēriem. No tā C. Kursis spriež: „Šis ir pierādījums tam, kāds liktenis būtu bijis latviešu tautai, ja pie varas toreizējā Krievijā būtu tikuši pretkomūnistiskie baltgvardi." Kā šis secinājums saprotams? Taču tā, ka mums jābūt priecīgiem par to, ka Krievijā komūnisti baltos ģenerāļus sakāva, jo pēdējie būtu briesmīgi izrēķinājušies ar latviešu tautu par sarkano strēlnieku nedarbiem. Vārdu sakot, mums jāpriecājas par toreizējo komūnistu uzvaru, jo komūnisti labāki par pretkomūnistiskajiem baltgvardiem... Bet vai nebija tā, ka tieši mūsu sarkanie strēlnieki bija dūšīgākie cīnītāji par komūnismu, kādēļ saprotami, ka baltie krievi tos centās pataisīt par nezvēriem, lai noskaņotu iedzīvotājus pret tiem un mudinātu nopietnāk pretoties sarkanajām briesmām? Kāds tam sakars ar latviešu tautu, kuŗa taču arī bija pretkomūnistiska?

Līdzīgas savdabīgas domas izteiktas arī citās vēstulēs. Kaut, piemēram, vankuverieša Induļa Norieša gaŗajā izklāstījumā — „Nīst vai mīlēt?" LA 4. janvāra numurā. Nebūt neesot krievu apjūsmotājam un draugam, man jāsaka, ka nav runas par krievu mīlēšanu, bet vienīgi par sadarbības lietderību ar viņu trimdas pretkomūnistiskajām un pretmonarchistiskajām organizācijām! Tomēr tas šai gadījumā nav kardinālais, pārsteidz arī I. Norieša uzsvērtā doma: „Izteiktu naidu pret Latvijas okupantiem krieviem (ne komūnistiem, jo Latviju okupējuši krievi) pauž katrs..." Atkal tas pats: ne komūnisti mums jāapkaŗo, bet gan krievi! Šīs domas katēgoriskie paudēji mīl atsaukties uz izbēdzēju stāstiem. Ja šo izbēdzēju domas ir noteicējas mūsu darbībai svešumā, tad mums uz vietas jābeidz pretkomūnistiskā cīņa un jācīnās turpmāk vienīgi pret krieviem, lai neizdarītu „lāča pakalpojumu" dzimtenē palikušajai tautas daļai (to vienmēr uzsveŗ šīs īpatās domas paudēji), jo tai nav iebildumu pret komūnismu, vienīgi pret krieviem. To taču apliecina tas latvietis, kas nesen nobēga no kuģa Rietumvācijā un izteicās, ka viņam vienalga, vai Latvijā valda kapitālisms vai komūnisms, jo nīst tikai krievus. Tātad skaidrs — lai izpildītu dzimtenē esošo vēlēšanos, mums pretkomūnistiskā cīņa jābeidz un jāstājas vienīgi pret krieviem, jāapkaŗo arī krievu trimdas organizācijas, lai tautieši dzimtenē varētu priecāties un palikt komūnistu varā, ja vien pēdējie nav krievi. Un tas viegli iespējams, jo okupantu vidū krievi ir pat mazākumā, bet vairumā ukraiņi, baltkrievi, gruzīni un mongoļi. Ja arī tos visus sauc par krieviem, tad, — ak, likteņa ironija! — krievi ir arī tie latvieši, kas iesaukti sarkanarmijā un dienestu pilda Austrumvācijā, tur sargājot komūnisma varu... Tas, manuprāt, ir absurds, tāpat kā doma, ka komūnisti labāki par krieviem, ka latviešu tauta nevēlas tā apkaŗošanu, bet ar mieru dzīvot komūnisma jūgā, ja vien krievi no Latvijas pazūd. Protams, nevienā vēstulē tas nav tieši pateikts, bet šī doma nepārprotami salasāma daudzās vēstulēs. Tas mani pārsteidz un dara ļoti, ļoti domīgu, domājot par šo vēstuļu rakstītāju politiskajiem ieskatiem un nacionālismu. I. Norietis arī katēgoriski uzsveŗ, ka mūsu runas brīvībai, arī zīmējoties uz šo lasītāju polemiku, mērauklu nosaka tautas nostāja dzimtenē. Ja nu šī nostāja, kā apgalvo daži rakstītāji, nav pretkomūnistiska, bet pretkrieviska, tad mums — es atkārtoju — atliek tikai paklausīt un izbeigt cīņu pret komūnismu. Vai tas nav vislielākais absurds?

Ne mazāk mani pārsteidz rupjais un apvainojošais stils, kādā savu katēgorisko pārliecību citiem cenšas uztiept vēstuļu rakstītāji, kas dzīvo Vankuverā, Montreālā un vienā otrā citā Kanadas pilsētā, kurpretim pretējo domu aizstāvji nekad neliето šādu ķengu lapas „Dzimtenes balss" valdai līdzīgu izteiksmi. Spilgta liecība tam atkal ir minētā I. Norieša vēstule, kuŗā visi, kas domā citādi, saukti par prātvēderiem, mutes bajāriem, veikliem kažoka mainītājiem un nabadzības apliecinājuma izrakstītājiem, kuŗi nekā nespēj izprast un novērtēt, jo to spēj vienīgi katēgorisko ieskatu izteicēji, kuŗu domu priekšā noteikti jālliecas visiem, kas domā citādi. Kad mēs, latvieši, beidzot būsim tiktāl tikuši demokratiskā domāšanā un rīcībā, lai spētu pieklājīgi diskutēt, savas domas aizstāvot, bet citu domu izteicējus nenozākājot? Ja I. Norietis saka, ka vārda brīvībai jābūt arī savi ierobežojumi, tad gan ne attieksmē uz šo tematu, kuŗa izdebatēšana atklātībā ir nepieciešama. Bet vārda brīvību noteikti vajadzētu ierobežot attieksmē uz rupjībām, nievām un apvainojumiem oponentiem lasītāju vēstulēs! Šai ziņā gribētos izteikt mazu pārmetumu LA redaktoram par pārāk lielu iecietību pret šo takta nepaziņēju vēstulēm. Vai redakcijā nav papīrkurvja?

Šis pieklājības normu trūkums un vēstulēs sarakstītās rupjības, liekas, arī ir patiesais iemesls, kādēļ autori „varonīgi" neiedrošinājās segt savas domas ar pareizo vārdu parakstā, bet maskējas ar segvārdiem. No aizmugures jau drošāk uzšļākt pretiniekam rupjības, nekā stāvot atklāti tā priekšā aci pret aci. Pie tam vēl pastāv laba iespēja aizbildināties, ka vārds jānoklusē „zināmu apstākļu" dēļ, galvenokārt domājot par piederīgiem dzimtenē. Man ir labi paziņas kā Montreālā, tā arī Vankuverā, esmu tiem apjautājies, bet vietējā sabiedrībā nav pazīstams nedz C. Kursis, nedz I. Norietis. Iespējams, ka abi tautieši pieder pie tiem, kas latviešu sabiedrību ignorē, bet esmu gandrīz pilnīgi drošs, ka viņi tikai slēpjas, izmantojot segvārdus. Bet tieši anonimi izteiktās domas gūst vismazāk uzticības, anonimitāte bieži vien ir ļaundabīga un kaitīga. To apzinoties, mācos tomēr no šiem sava vārda slēpējiem un atļaujos tikpat „varonīgi" parakstīties ar izdomātu segvārdu, jo anonimitātes priekšā nav jābūt atklātam...

F. Sēlis, Vašingtonā

☆

VECKALNA PULKSTENIS

„Latvija Amerikā" 18. janvāra numurā ievietots uzņēmums, kurš rāda imitēto „Lielo pulksteni" Rīgā. Šo atveidu gatavojis Ainis Priedīte un fotografējis P. Slavinskis. Pag. gada 26. novembrī bildes attēlā redzamais pulkstenis bijis novietots Preses ballē Sanfrancisko, un, kā šaržists Harijs Bergs apgalvo, šis Aiņa Priedītes darinājums Sanfrancisko ballei uzskatāms par vienu no efektīvākajām un iespaidīgākajām dekorācijām, kādas redzētas mūsu trimdas dzīves Preses ballēs.

Arī es piekrītu, ka tas tiešām ir efektīvs un iespaidīgs, jo tiek reklāmēta kādreizējā nelatvieša šokolādes fabrika, kas savu reklāmu ievietojusi laikrāža pamatnē, kuŗu rīdzinieki pazina ar nosaukumu — Veckalna pulkstenis.

Kas tad bija šis Veckalns? Kārļa Marksa māceklis, sarkanā karoga varonis, — karoga, kuŗš krāsas ziņā tāds pats kā tā „pusbrāļiem" komūnistiem. Zem un ar šo karogu Veckalns partiju laikā Latvijā soļoja pa Rīgas ielām — gājienos ar dziesmu „Ar kaujas saucieniem uz lūpām".

Lielais pulkstenis esot bijis iecienīts kā satikšanās vieta ģimnazistiem un citiem, tātad — varētu teikt, ka tas bijis populārs.

Bet ja nu šo nelatviešu firmas reklāmas stabu novieto Preses ballē, kaut tam nav nekāda sakara ar presi, vai tad labāk nebūtu, ja tā vietā liktu Šmuskina, Mīlmaņa vai kādas citas nelatviešu firmas reklāmas izkārtni, jo no tām viena otra tika apdzejota skaistos pantiņos, kuŗus iespieda arī dienas presē? Šīm firmām, tātad, vismaz bija kaut kāda darīšana un sakarība ar presi...

Neapmierinātais

☆

ZEME UN SAULE

„Latvija Amerikā" pag. gada 102. numura rakstā „Prieka un miera svētki latviešu sētā" teikts: „Ziemai tuvojoties, zemei attālinoties no saules, dienas kļūst īsākas un naktis gaŗākas..." Un tālāk: „Ap Ziemsvētkiem notiek pārmaiņas — zeme sāk tuvoties saulei." Tas ir nepareizi. Patiesībā zeme ziemā atrodas vistuvāk saulei un vasarā vistālāk no tās. Šim zemes tuvumam vai attālumam no saules, salīdzinot ar pašu milzīgo tālumu, ir ļoti niecīga nozīme temperātūras maiņās uz zemes. Temperātūras maiņas ir atkarīgas no zemes rotācijas ass slīpuma pret rotācijas plāksni. Vasarā zemes ziemeļpols nosliecas uz saules pusi, un saules staru virziens pret zemi ir vertikāls, kādēļ dienas ir gaŗas un zeme saņem lielāku siltuma daudzumu no saules. Ziemā ziemeļpols turpretim nosliecas no saules, kādēļ tās stari krīt slīpi pret zemes virsmu. Tā dienas kļūst īsas, zeme saņem mazāk siltuma no saules.

P. A., Ontario

☆

KRIEVI VAI KOMŪNISTI?

J. Šķirmants savos rakstos sirdīgi aizstāv krievus, teikdams, ka tikai komūnisti ir slikti, ne krievi. Bet kāpēc viņa izdotās K. Stalšāna grāmatas tituls ir „Krievu ekspansija un rusifikācija Baltijā", nevis „Komūnistu ekspansija un rusifikācija Baltijā"?

Savā sludinājumā viņš saka: „Grāmata dod ieročus baltiešu cīņai pret krievu pārestībām." Tātad, — ne komūnistu pārestībām, bet krievu!

Kā to saprast?

K. Egle, ASV

LATVIJA
AMERIKĀ

8. N-RS. SESTDIENA, 1967. G. 28. JANVĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — **Alfrēds Vinčels**, 508. Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — **Silvija Ancāne**, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3839;

Iekšlietu redaktors — **Rūdolfs Norītis**, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — **Ints Podnieks**, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

☆ Melburnā savu spiestuvi PPP (Prompt Printing Press) atvēris „Latvija Amerikā" kādreizējais darbinieks un līdzstrādnieks Vitauts Labsvīrs. Līdzīgi K. Pētersonam un V. Bērziņam, Labsvīrs apceļojis gan Ameriku, gan Eiropas valstis un Afriku, pirms atgriezies Austrālijā.

☆ Melburnas tautieši S. Draška un J. Braunšteins nodomājuši iegādāties 4 salu grupu Austrālijas piekrastē, kur pavadīt atpūtas brīžus. J. Braunšteins pērnā gadā laimēja 200.000 dol. loterijā.

JOHANS H. VIGMANS

3650 DIENU KRIEVIJĀ UN SIBIRIJĀ

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(14. turpinājums)

Virsnieks manu klātieni liekas piemirsis. Apēdis gabalu speķa ar rupjmaizi un vairākas vārītas olas, viņš izstiepj kājas, dziļi ieelpo, piekodina seržantam uzmanīt pārtikas maisu un iemieg. Arī seržants, kā liekas, mani vairs neatceras. Tikai runīgā līdzbraucēja sievas jautājums, vai man nekā ēdama nedošot, viņam atgādina pienākumu. Seržants man iedod gabalu maizes. Sieviete man uzdāvina divas olas. Patiešām karaliska dāvana. Seržantam pret to nav iebildumu. Vilciens steidzas uz austrumiem.

Gorkijā, lielā rūpniecības pilsētā, mēs gaidām trīs dienas uz nākošo vilcienu, kas iet uz Uraliem. Lielajā uzgaidāmajā zālē nodarbojos ar cilvēku pētīšanu, kuŗi ap mums. Ir karš. Ļaudis ģērbušies nabadzīgi. Daudzi vīrieši un sievietes ir uniformās. Visu dienu viņi cītīgi dzeŗ tēju vai karstu ūdeni. Tā kā telpa nav kurināta, jūtos priecīgs, ka arī mēs varam kaut ko karstu iedzert. Naktīs vīrieši, sievietes un bērni, cieši saspiedušies, sagulstas gaŗās rindās. Viņu mantas novietotas koka koferos vai maisos, kuŗus pat miegā neizlaiž no rokām. Gaidītāju vidū apkārt klīmst līdz pēdējam noplīsuši un neizsakāmi netīri bērni ar vecīgām, nelietīgām sejām. Viņi turas kopā mazos pulciņos, ir bīstami kustīgi, ātri un veikli, nekas viņu skatieniem nepaliek apslēpts. Seržants arvien par jaunu brīdina mani no šiem bērniem, it sevišķi reizēs, kad kādā zāles stūrī izcēlies strīds, kurš šos gandrīz dzīvnieciskos pusaudžus maģiski pievelk. Parasti šādos gadījumos vienam no šiem mazajiem bezprizornijiem — paklīdeņiem — izdevies nozagt gabalu maizes vai kaut ko citu. Katrs pieaugušais viņos noraugās ar naidīgu skatienu.

Mūsu virsnieka gandrīz nekad nav klāt. Seržants gan pa labi, gan pa kreisi uzsāk sarunas un nodarbojas ar tirdzniecību: viņš pārdod vai iemaina dažādas lietas, kuŗas atrodas viņa rīcībā. Man domātā zivs porcija šādā veidā pārvēršas sviestā. Tā kā zivs izrādījās tik sālīta, ka nevarēju to ēst, man pret šo maiņu nav nekā ko iebilst.

Esmu priecīgs, kad nepatīkami smirdīgo uzgaidāmo zāli atstājam. Bet šoreiz arī vilcienā neizskatās daudz labāk. Atkal kādam vīram jāatbrīvo vieta, lai varu apsēsties, bet šoreiz tas notiek ar demonstrātīvu lēnumu un protestiem. Virsnieks kaut ko uzšņāc kolchozniekam, tomēr nespēj viņu pārāk iebiedēt. Varu atkal reiz nobrīnīties par krievu spējām lamāties, kaut līdz šim šai ziņā esmu jau daudz pieredzējis. Saprotu gan tikai apmēram ceturto daļu no visiem izteicieniem, pārējo varu tikai minēt, bet tie ir spēcīgi, rietumeiropiešiem neiedomājami lāsti. Liekas, nevienu līdzbraucēju, ne vīriešus, ne sievietes, šīs lamas ne mazākā mērā neiespaido.

Apkārtnē, caur kuŗu braucam, daudzas dienas nekas nemainās. Vilcienam stāvot stacijās, seržants atnes karstu ūdeni, no kuŗa sava tiesa tiek arī man. Palaikam milicija pārbauda braucēju papīrus, bet „zaķus" uz vagonu jumtiem tā liek mierā. Izbraucis cauri Kazanai un Bugulmai, vilciens devītajā dienā sasniedz Ufu.

Te mēs paliekam 24 stundas. Novēroju kustīgu gūstekņu satiksmi. Daudzos simtos viņi ierodas staļinskos vai preču vagonos. Tos aizved. Citus atkal sablīvē vagonos atbraukušo vietā. Arī mūsu vilcienam ir piekabināts viens staļinskis, kuŗa pilnā krava jānogādā uz Sibiriju. Tik daudz noprotu no apkārtējo sarunām.

Pa Transsibirijas dzelzceļa līnijas dienvidu nozarojumu mēs šķērsojam Uralus. Sākas Sibirija. Rietumsibirijas bezgalīgais, vienmuļais plašums un vilciena riteņu vienmērīgā klaboņa mani bieži iežūžina pusmiegā. Tad esmu atbrīvots no mokpilnā jautājuma: Kas mani gaida brauciena nobeigumā?

Kad vakaros pār plašo balto līdzenumu visliesliskākajās krāsās noriet saule, krāsās, kuŗu neticamajam skaistumam vajadzētu likt man visu piemirst, es skumji noraugos rietumu virzienā, kas arvien vairāk attālinās. Mani pārņem ilgas pēc mājām, bezpalīdzības un pamestības apziņa. Vienīgi ticība iepriekš nolemtajam liktenim mani mierina.

Karaganda! Esam galā. Kalnraktuves, fabrikas, — bet kur īsti dzīvo cilvēki?

Virsnieks ar seržantu ieiet kādā MVD pārvaldes ēkā, atstājot mani ārpusē ledainā salā. Še nav nekādu bēgšanas iespēju, esmu arī pārāk novārdzis, lai vispār tādu mēģinājumu apsvērtu. Pēc kāda laika abi no ēkas atkal iznāk. Neganti lamādamies, man paziņo, ka viņiem mani jānogādājot Spaski Savodas kaŗa gūstekņu nometnē. Tas nozīmē 40 kilometru gājienu kājām. Saiņus, kuŗus līdz šim man bija jānes vienam, virsnieks tagad taisnīgi sadala mūsu starpā. Tad dodamies ceļā, gūsteknis starp virsnieku un seržantu. Abi sliktā garastāvoklī.

Ceļš pa dūņām līdzīgo sniegu nospiedīgi vienmuļā ziemas ainavā man šķiet bezgalīgs. Abiem pavadoņiem ir kārtīgi augsti zābaki, viņiem šādi pārgājieni, liekas, nav arī nepierasti. Bet es savos sliktajos apavos tikai ar mokām velkos uz priekšu, pēc Ļubjankā pavadītajām dienām tikko spējot šo piepūli izturēt.

Arvien atpalieku aiz abiem pavadoņiem. Tad viņi gaida, kamēr streipuļodams atkal esmu pienācis klāt. Viņiem jau nav jābaidās, ka es varētu aizbēgt. Palaikam viņi atļauj man mazliet atpūsties, tomēr aukstums drīz vien liek atkal turpināt gājienu. Vēlā vakara stundā ierodamies Spaski Savodā.

Dzīve kaŗa gūstekņu nometnē visumā ir tāda pati, vienalga, vai nometne atrodas Rietumkrievijā vai Sibirijā. Apmetne ir primitīva, uzturs trūcīgs. Bet salīdzinot ar to, ko esmu jau pārcietis, jūtos tomēr visai labi. Kaut tikai paliktu vesels...

Uz lazareti Spaski Savodā daudzās darba nometnes, kuŗas pieder pie vienas nometņu grupas, sūta savus smagos slimniekus. Slimo labā še dara vēl mazāk nekā Tambovā. Tā kā guļammaisi tikai nepilnīgi pildīti zāģu skaidām, slimnieki drīz vien iegūst jēlumus, kas nedzīst. Segu skaits ir nepietiekams, tās pašas netīras un noplīsušas. Lielo ķieģeļu krāšņu kurināšanai dabūjami tikai izdedži, rūpniecības krāsnīs vēl nesadegušas ogles, kas krāsnis nespēj iesildīt vairāk par remdenām. Pret auksto pūsmu, kas nāk no pusvērtajiem logiem, krāsnis paliek bezspēcīgas.

(Turpinājums sekos)

Leons Rumaks

1966. gada grāmatu raža

(Nobeigums)

Atmiņu grāmatu nozarē jāmin V. Bastjāņa „Demokratiskā Latvija", P. Jēgeres - Freimanes „Es atgriežos pie sevis", A. Johansona „Rīgas svārki mugurā", E. Krieviņa „Viņās dienās", H. Marnica „Mūsu baltā Daugava", K. Pētersona ceļojumu apraksts „Apvāršņi aicina", J. Porieša „Prezidents atbild", J. Sudrabiņa „Toreiz aiz dzeloņžoga" un A. Šmita un V. Čikas kopdarbs „Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes".

Vēstures klāstā atzīmējamas abas prof. Edgara Dunsdorfa grāmatas „Mūžīgais latviešu karavīrs" un „Saktu stāsti", V. Slaviešas „Latvijas vēsture 1290. — 1945." un J. Kronlina „Dieva druva" (Latvijas baptistu kustības pirmsākumi).

Reliģijas novadā iznācis jaunā Bībeles tulkojuma otrs izdevums, S. Ardensa „Bībeles stāsts", rakstu krājums „Baznīca un draudze" un P. Ķirsona sprediķu krājums „Teici to Kungu, dvēsele mana".

Bērnu un jaunatnes literātūrā 1966. gads devis ilgi gaidīto Ābeci, kurai sekoja J. Širmaņa pasakas „Brīnumu pasaule" un M. Timmas pasakas „Miglas kamoliņš", Aizsila Zīlītes „Trīs māsas" un E. Andersones „Pienenīte".

Valodniecībā atzīmējams vienīgi E. Ozoliņas vāciski - latviskās vārdnīcas 8. iespiedums. Mākslā — Nikolaja Soikana „Res Humanae". Etnografijā — prof. K. Strauberga „Latviešu tautas paražas", prof. K. Šmita un prof. H. Biezā „Latviešu tautas teiku un pasaku" 6. un 7. sējums. Mūzikā — V. Ozoliņa sakārtotās 248 latviešu dziesmas ar notīm un A. Vītoliņa klavieru mācības „Dziedāsim, rotāsim" 2. burtnīca.

No svešvalodās izdotajiem latviešu autoriem jāmin T. Budiņas - Lazdiņas „Teach yourself Latvian", Bruno Kalniņa „Agitprop", Z. Mauriņas „Eksilens Tragik" zviedriski un „Verfremdung und Freundschaft" vāciski, K. Raudives (Silvestra Pērkona memuāru vāciskais jaunizdevums citā apgādā un ar citu nosaukumu) „Helligkeit und Zwielicht" un prof. A. Spekkes „Balts and Slavs" otrs izdevums.

No rakstu krājumiem atzīmējams „Archīva" 6. sējums, „Acta Latgalica" 1. sējums un Daugavas izdotā „Latvju kultūra". Skolas priecāsies par P. Mantnieka izdoto Latvijas karti.

Periodikā aizvadītais gads devis zaudējumus: kopš maija lasītājus vairs neapmeklē I. Alkšņa izdotais „Latvju Vārds", nav vairs manīts arī Olgerta Liepiņa agrāk izdotais „Amerikas Vēstnesis", toties „Sporta Apskats" no nīkuļojoša laikraksta pārvērties par respektējamu žurnālu, kaut arī parādās ar krietnu kavēšanos. Laikraksti „Austrālijas Latvietis", „Latvija Amerikā", „Laiks", Vācijas „Latvija", „Londonas Avīze," „Latgolas Bolss" un sociāldemokratu biļetens „Brīvība" savas gaitas turpinājuši bez pārmaiņām. Žurnālu klāstā retāk manīts „Tilts", „Jaunā Gaita", „Technikas Apskats", ALA kultūras biroja biļetens un katoļu „Dzimtenes Balss". Toties „Bitīte", „Ceļa biedrs", Daugavas Vanagu Mēnešraksts", „Dzeive", „Jaunais Laikmets", Kristīgā Balss", „Kristīgs Draugs", „Labietis", „Mazputniņš" „Mēs", „Sporta Apskats" un Šacha Pasaule" gaitas turpinājuši bez kādām paguruma pazīmēm.

Arī gadskārtējie izdevumi „Akadēmiskā Dzīve", „Kaŗa Invalids", „Lāčplēsis", Mūsu Dzīve", „Strēlnieks" un „Universitas" (divreiz gadā) gaitas turpinājuši līdzšinējā garā ar jūtamu metiena pieaugumu. Zināmas pārmaiņas žurnālu laukā var ienest nupat Detroitā pasāktie „Treji Vārti", kaut vēl pāragri zīlēt rezultātus, jo blakus entuziasmam risināmas daudzas citas problēmas.

Pakavējoties pie negātīvā vai vēlamā grāmatniecībā, varētu atzīmēt faktu, ka mums, par spīti izdevēju desmitiem, trūkst organizācijas vai biļetena, kurā izdevēji, grāmatnieki, un kultūras darbinieki varētu izmainīties ar pieredzi, izteikt domas, saskaņot darbu vai veidot nākotnes plānus. Līdz šim grāmatniecības pastāvēšana vai attīstība padota gadījuma raksturam, atsevišķu autoru un izdevēju iespējām un interesēm, bet mazāk mūsu vajadzībām. Sadarbības vietā dažreiz vērojama zemas kvalitātes insinuācija, ar kuŗu „aplaimoti" pat lasītāji. Par spīti ASV latviešu lielajam skaitam, organizāciju stiprumam un izdevēju ražībai, ASV nav vietas, kur būtu dabūjami pat visi tekošā gada izdevumi. Bibliografiski apraksti gan parādās maza metiena biļetenā ar tādu nokavēšanos, ka tiem praktiski maza nozīme.

Ko sola 1967. gads? Slīdēšanas tendence, liekas, turpināsies arī šai gadā, jo viens otrs no aktīvajiem un ražīgajiem apgādiem sola darbību ja ne pārtraukt, tad krietni ierobežot. Ja periodisko izdevumu metieniem briesmas tik daudz nedraud, grāmatu tirāžas diez' vai noturēsies līdzšinējā augstumā. Par spīti latviešu skolu daudzumam un aktīvitātei, latviešu grāmatas jaunus lasītājus jūtamos apmēros neiegūst. Te mūsu izglītības lietu kārtotājiem laiks meklēt atrisinājumu ja gribam jaunatni saglabāt mūsu kultūras tālākveidošanai. Līdzšinējā jaunatnes aktīvitāte vairāk izpaužas sabiedriskajā, mazāk kultūrālajā plāksnē, ar izņēmumu dzejā, kur netrūkst jaunu dzejnieku un dzejoļu grāmatu.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Ceļa Biedrs" Nr. 1, mēnešraksts kristīgai dzīvei, šāgada janvāŗa burtnīca, biedrības Sējējs izdevums, redaktors J. Strautnieks, 16 lpp.

Jānis Tanks

PRESES SVĒTKOS

(Veltīts LPB Kanadas kopas Preses ballei Toronto)

Skan polonēze, pāŗi griežas valsī,
nāk preses draugi Vārdam godu dot:
Ir prieks, ko skaļi gribas izkliegt balsī
un citiem to tik lēti neatdot.

Ik gadus, sākot jaunu darba soli,
lai Preses svētkos visi atplaukst līksmi
kā viļņi, sitoties pret krasta moli,
sviež gaisā spožu varavīksni!

Nāk Mūzas kalpi, preses bruņinieki,
nāk pavalstnieki Lielvalsts septītās,
tiem pateikties ir skaisti vārdi lieki, —
tik vēles, labās domās ietītās.

Čaukst zīds un smaržo sveču parafīns,
ar maigu liesmu viss nu apgaismots un klajs.
Lai glāzēs dzidri ielīst sarkanvīns,
pie viena galda sēž nu lasītājs un lajs!

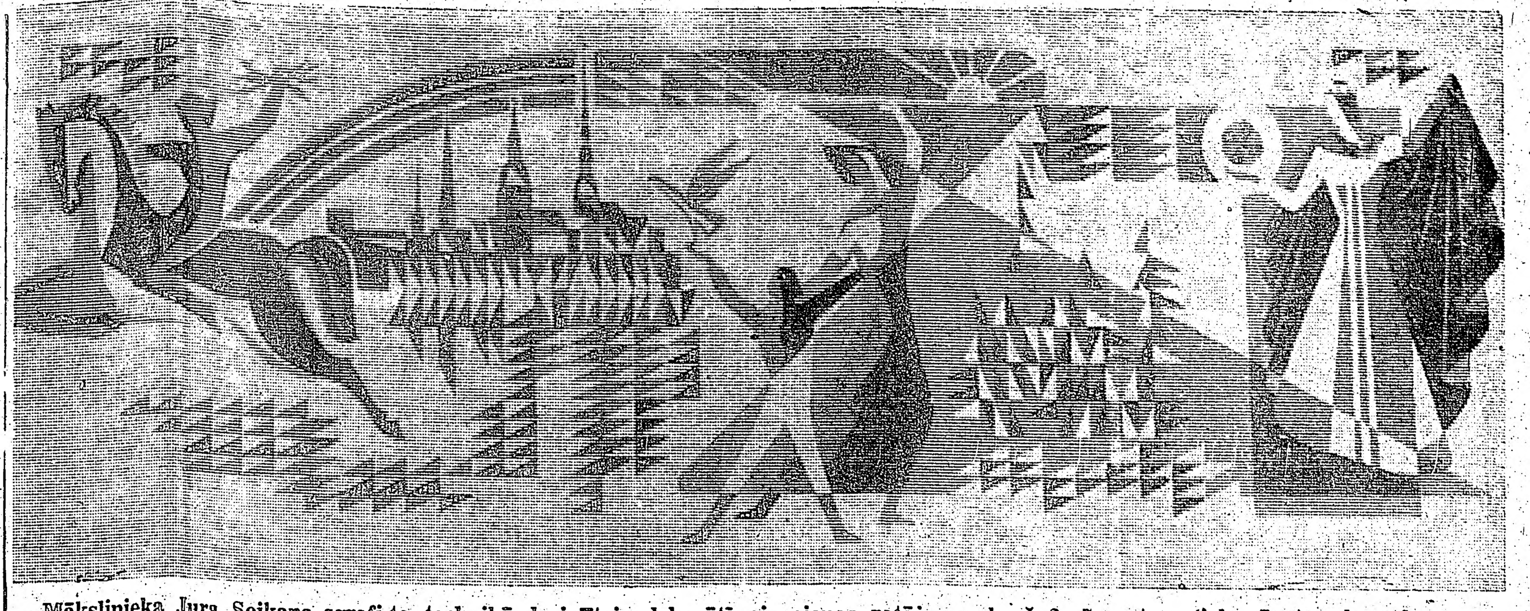

Mākslinieka Jura Soikana sgrafito technikā darinātais dekoratīvais sienas rotājums, kurš 2x7 metru lielumā tagad redzams Minsteres latviešu ģimnazijas aulā. Foto: J. Soikans

No domas līdz īstenojumam

TĀ RADĀS MONUMENTĀLAIS SIENAS ROTĀJUMS MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS AULĀ

Mūsu laikrakstā 18. janvāra numurā jau ziņojām, ka daļēji jau īstenots vienīgās svešuma latviešu ģimnazijas Minsterē, Vācijā, izdaiļošanas projekts, mākslinieka Jurim Soikanam pabeidzot monumentālu sienas gleznojumu sgrafito technikā skolas aulā. Sniedzām arī tā greznojuma aprakstu. Tagad, parādot to arī uzņēmumā, ir visai interesanti atskatīties, kā doma kļuva par īstenojumu.

Rietumvācijas oficiālie noteikumi valsts un pašvaldību financēto sabiedrisko ēku būvniecības līdzekļu sadalē paredz zināmas summas, 1 — 2 procentus no projekta kopvērtības attiecīgās būves mākslinieciskai izdaiļošanai. Tā ir vācu kultūrpolitikas reāla izpausme savu radošo mākslinieku laikmetīgās mākslas veicināšanai. Šai sakarā pēdējo 10 — 15 gadu laikā celtās sabiedriskās ēkas — skolas, slimnicas, teātrus, valsts un pašvaldību pārvaldes iestādes u. c. grezno vācu mākslinieku iekš- un ārdekoratīvās mākslas darbi: monumentāli tverti sienu un fasāžu rotājumi gan mozaikas, sgrafito, stikla gleznecības, metalla, keramikas un citās technikās. Šie darbi galvenokārt radušies izsludinātu sacensību rezultātā.

Kad pabeidza jauno un moderno celtni Minsteres latviešu ģimnazijai un kļuva aktuāls tās izdaiļošanas jautājums, LCK griezās pie attiecīgām vācu iestādēm ar lūgumu skolas izdaiļošanai aicināt latviešu mākslinieku. Apliecinot savu ... minoritāšu kultūras jautājumu kārtošanā, LCK drīz vien ar vācu skolu valdes, kā arī no Minsteres pilsētas būvvaldes saņēma pozitīvu atbildi, nosakot, kā sacensības noteikumus, tā arī aicināmo mākslinieku skaitu. Sākotnēji LCK vēlējās aicināt visas Eiropā dzīvojošos latviešu aktīvos māksliniekus, bet kā sabiedrisko celtņu izdaiļošanai paredzētās summas domātas vācu mākslinieku un vācu mākslas atbalstam Rietumvācijas robežās, saņemot piekrišanu Minsteres latviešu ģimnazijas izdaiļošanu nodot latviešu māksliniekiem, pacēlās jauns jautājums par to mākslinieku piesaistīšanu sacensībai, kas dzīvo ārpus Rietumvācijas. Visi latviešu tēlnieki dzīvo ārpus Vācijas, bet, tā kā zināma summa bija paredzēta arī eventuālai skulptūrai vai strūklakai skolas nama priekšā, LCK nācās atkal stāties sakaros ar attiecīgām vācu iestādēm, lūdzot to izpratni, kas šai gadījumā arī netika liegta.

Reizē ar to, beidzoties sarunām starp LCK un vācu iestādēm, pag. gada jūlijā varēja izsludināt sacensību Minsteres latviešu ģimnazijas ēkas izdaiļošanai. Pēc vācu skolu valdes un pilsētas būvvaldes priekšrakstiem, sacensība bija izsludināma: pirmkārt — ģimnazijas aulas sienas dekoratīvam rotājumam, un otrkārt — skulptūrālam veidojumam skolas ēkas priekšā. Aulas sienas dekoratīvā rotājuma sacensībai LCP sesijā Bingenā vienojās par Rietumvācijā dzīvojošo mākslinieku J. Soikana, B. Ancāna un R. Herndorfa uzaicināšanu, bet, pamatojoties uz vācu iestāžu atļauju, no ārpus Rietumvācijas dzīvojošiem latviešu māksliniekiem uzaicināt vēl pa vienam no Zviedrijas un Anglijas — Niklāvu Strunki un A. Mazīti. Skulptūrālai sacensībai bija aicināti tēlnieki A. Kopmanis no Kanadas, V. Balutis no Zviedrijas un Z. Sapietis no Anglijas. Metus iesniedza B. Ancāns, E. Herndorfs, Z. Sapietis un J. Soikans.

Iesniegtos metus izvērtēja latviešu un vācu žūrijas komisijas. Pēc abu žūriju vienbalsīga lēmuma Minsteres latviešu ģimnazijas aulas sienai pieņēma Jura Soikana iesniegto metu. Tā kā J. Soikans strādā par skolotāju vienā no Dortmundas vācu ģimnazijām, lielā sienas rotājuma paveikšanai Minsterē viņš varēja izmantot tikai Ziemsvētku skolas brīvlaiku.

Ar šo J. Soikana monumentālās dekoratīvās mākslas darbu

(Nobeigums 6. lpp.)

Jukums Jekums

LŪGUMS KRITIĶIEM

(Sakarā ar rakstnieku cēlienu)

Palieciet, kritiķi, mājās,
vai pastāviet kājās,
kad dzejnieks lasa dzeju,
pagriezis pret jums seju.

Svītrojiet vārdu „diletants",
ja paklibo kāds pants;
Runājiet par „amatieri"
kā par jaunu aktieri.

Tā būs maigāk,
vismaz — savādāk,
varbūt mīkstāk
un solīdāk.

Negrieziet dzejniekam muguru
par dzejoļa saturu,
klausieties un pastāviet kājās,
vai palieciet mājās!

Latvisks koncerts

KANADAS MĀKSLINIECES VIESOŠANĀS ŅUJORKĀ

Soprāna Maigas Dežardēnas un pianistes Veras Leinveberes koncertā 21. janvārī Carnegie Recital Hall telpās, Ņujorkā, programmā bija tikai latviešu komponistu darbi. Dežardēna ir plaša soprāna īpašniece, ar labu balss kontroli un skaisti izveidotu pianissimo, vietām tomēr par daudz tremolo. Liekas, ka pirmā koncerta dziesma nebija labi izvēlēta, jo A. Kalniņa „Jūras valdi" izteiksmīgās visai neizdevīga apjomā, izskaņēja par zemu un nekādā ziņā nebija piemērota koncerta iesākšanai. Arī māksliniece nejutās droša. Viņai iesilstot, sniegums uzlaboja un radās kontakts ar publiku. A. Sturma trim dziesmām bija skaista interpretācija, samērā laba kompozicija, bet tās neradīja publikā piekrišanu un aplausu bija tieši tik daudz, lai māksliniece varētu paklanīties un nomanīt klausītāju vēsumu.

Reti izjustu, tīru klavieru pavadījumu sniedza Vera Leinvēbere, radot labu saspēli kamermūzikas stilā. Viņas vienīgajā solo, V. Dārziņa sonātas trīs daļās skanēja meistarisks veikums, kas radīja vēlēšanos dzirdēt viņu vēl. Žēl, ka šoreiz bija tik maz. Ar izjustu un pārdomātu interpretāciju Leinvēbere guva lielāku piekrišanu nekā pārējā koncerta daļa.

Koncerta otru daļu ievadīja četras tautas dziesmas, izraisot daudz aplausu un piekrišanas, bet publika pēc šīm dziesmām velti gaidīja uz piedevām. J. Vītola „Orchidejas sapnis" nav bieži dzirdēts koncertu programmās, tai bija skaists izpildījums ar kāpinājumu, atgādinot āriju. Vēl mazāk dzirdēta ir J. Mediņa „Mirdzas dziesma", kas arī izcēlās ar skaistu dziedājumu.

Koncertu rīkoja Ņujorkas DV apvienība. Par spīti tam, ka šai dienā Ņujorkā un apkārtnē notika trīs koncerti, apmeklētāju bija ap 170.

Maiga Dežardēna ir Latvijā dzimusi, bet jau agrā jaunībā kopā ar vecākiem izceļojusi uz Kanadu. Pēc Toronto karaliskās konservātorijas beigšanas viņa bija soliste Kanadas operas sabiedrībā, piedaloties arī radio raidījumos Kanadā. Nesen DV izdotajā karavīru dziesmu skaņu platē viņa iedziedājusi „Dzimtenes dziesmu".

Vera Leinvēbere dzimusi Jelgavā un jau 7 gadu vecumā mācījās klavierspēli, pēc tam studējusi Ārhuzā, Dānijā, un Toronto. Vairākas reizes viņai bijis koncerts Ņujorkā, kā arī ieskaņota latviešu klaviermūzikas skaņu plate.

Be—be

PĀVILS ZAĻKALNS

PŪRS

Stāsts

(Nobeigums)

Kims nekur gaitenī vēl nerēgojas. Piešaujos pie loga, izbāžu galvu un blenžu uz perona, vai neredzēšu savu kaŗa biedru. Patiesi, tur viņš pūlas. Pašreiz vagonā atrodas Kims pats, bet nasta vēl tūļīgi valstās uz pakāpieniem. Nu attopos un redzu, ka vagona durvis maķenīt par šaurām. Bet arī Kimam ienāk prātā cita doma. Viņš atlaiž nastu vaļā, kas bukšķēdama noveļas atpakaļ uz slidenā perona. Kims pats lec tai līdz, apskrien apkārt un no otras puses veļ to sev pa priekšu un pa vagona kāpnēm augšā. Tomēr pauna vēl nav lāga iesprūdusi vagona durvīs, kad no bremžu värstuļiem pagriežas balts sutas mākonis, vilciens sāk ripot un, kājai slīdot, uz perona atpakaļ noveļas Kims, pēc tam gabaliņu tālāk viņa nasta.

Metu viņam ar roku, bet Kims to neredz, jo viņam jāpriecājas, ka nasta nav aizbraukusi mums līdz. Liekas, ka Kimu neuztrauc arī stacijas komandanta straujā plātīšanās. Man cita nekā neatliek, kā atvilkties atpakaļ uz iepriekš sarunāto sēdvietu.

ஃ

Nokārtojis dienesta darīšanas, sēžu kantīnē, tērzēdams ar draugiem. Mums priekšā pudele degvīna, uzkožamie un notraipīts galds. Šķidrums pudelē ir auksts, bet, nākot saskarē ar kuņģa gļotādu, tas sakarst par ugunīgu javu, kuŗas siltums lien augšā līdz smadzenēm, pēc tam atpakaļ uz mēles un kāju locītavām. Telpa piesmēķēta bieza un gabalaina. Tikai kādam paveŗot durvis, redzams, ka svaigam gaisam piemīt pavisam savāda, caurspīdīga krāsa. Telpu vēdināt sargāmies, jo šis tvans pieder pie dzeršanas rituāla svaidāmām zālēm.

Kad pēkšņi šādā mirklī paveŗas durvis, laižot telpā aukstu gaisa straumi, un ilgi neveŗas ciet, tad iekšā sēdētāji nodrebinās un īgni paraugās uz durvju pusi. Vēsajam gaisam samainoties ar telpas dūmu un smaku viru, rodas plīvurains sutas mākonis, pārvelkot kontūrām un norisēm blāvu plēvi. Beidzot durvis aizkrīt, un šajā pusē paliek iemesls, kāpēc tās tik ilgi palika neaizvērtas.

Redzams Kims ar savu paunu.

„Tā", vairāk nekā Kims nesaka.

Pārējie telpā sēdētāji, atžilbuši aukstā un svaigā gaisā, skaļās balsīs kliedz un Kimu sumina, atceroties manu stāstu par to, kā un kāpēc ar Kimu stacijā šķīrāmies.

„Kim!" kāds sauc. „Vai tu ved visu Maskavas lombardu līdz?"

„Taisi vaļā, dēls, pūru, lai redzam, kā tevi pie sievas laižam!"

Kims nav apjucis. Viņš berzē nosalušās rokas un degunu, lēnām knibinādams vaļā mēteļa pogas. Slaidi iemetis pasniegto degvīna glāzi, viņš iepūš šņabja piesmirdināto dvašu saujā, pievelk nastu blakus un lēnām plucina paunas apledojušos un krampīgos mezglus.

„Nu tā," Kims nosaka, raisot vaļā pēdējo šaišķi. „Redzēsim, kas īsti te iekšā."

Piemiedzot acis, liekas, ka esam cirka teltī, kur drosmīgs artists vīrišķīgi dancina mežonīgu zvēru, skatītājiem par izbīli un prieku. Ikviens laužas tuvāk notikuma centram, lai brīnīgām acīm vērtos Kima vedumā. Kims tomēr izturas ārkārtīgi mierīgi un apzinās, ka šī spēle bez viņa nevar tālāk ritēt, tādēļ viņam nekur nav jāsteidzas.

„Varēs šo to uzsist gaisā," Kims pie sevis murmina, likdams apbrīnotājiem saprast, ka arī viņam varētu būt savs labums pie gaidāmās atklāsmes.

Pēdējam mezglam atraisoties un segai atveŗoties, telpā iestājas tāds klusums, ka var dzirdēt tabakas dūmu slīdēšanu. Pēc tam šur tur atskan atsevišķi pārsteiguma vaidi. Vērotāju muguras salīkst vēl līkākas, redzokļus tuvinot atraisītajai paunai, kuŗa tagad guļ uz grīdas kā plati izplaukusi ūdensroze, metot starus uz visām pusēm. Ievaidās arī Kims, par visiem skaļāk un dobjāk, reizē saplakdams pār nastas centru kā izplēnējis gaisa balons, rokām iegrimdams atsvabinātās paunaš iekšās.

Bet neviens klusums nav mūžīgs, un pēkšņi dūmu strēles sāk viļņoties, telpā atskanot skaļiem smiekliem un kliegšanai. Uz grīdas izveļas vesels lēvenis līdz nejēdzībai novalkātu kaŗavīru zeķu, kāds vecs kažoks un daudz citu nekam nederīgu krāmu.

Kims abām rokām aizklājis seju un acis. Caur pirkstu starpām uz pelēkā kaŗavīra frenča ripo gan atsevišķas asaras, gan vesela slapjuma straume. Kima plaukstas kā divas līdakas iegrimst lupatu peļķē, sviežot uz visām pusēm grābiena tuvumā esošās grabažas. Ārdīšanos izbeidzis, Kims paķer no galda mēteli un cepuri, izlokās pa durvīm. Tikai skaļš blīkšķis, tām aizcērtoties, liecina, ka esam palikuši bez Kima.

Pie griestiem šūpojas vēl kāda spuldze un, smiekliem aprimstot, skatāmies apjukuši viens otrā.

ஃ

Mirdz atkal saule, bet tās siltumam ir zobi kā visam šajā svešajā zemē. Vēl tikai pāris minūšu un būšu atpakaļ pie vīriem. Pa gabalu jau redzu viņus stāvam vārtu priekšā un mājam rokām. Priecājos, ka kamanas vai pusē pilnas ar saiņiem un dāvanām, kuŗas nes līdz dzimtenes siltumu.

„Sveiks, veči!" saucu, no ragavām izkāpjot. Pār mani tūdaļ gāžas jautājumu spiets, un atbildēs man jāstāsta gan par dzimtenes meitenēm, šņabja cenām, mūsu stāvokli un kādas cerības šo kaŗu uzvarēt. Visi šie jautājumi un vēl simtiem līdzīgu, apvienojas vienā bezpersonīgā formulā, kuŗa skan: Nu, ko dzird . . .?

Kad lielums izprašņāts un pateikts, krīt Marta jautājums:

„Nu, kā sviežas Kimam?"

„Par Kimu man liela stāstīšana," atbildu.

„Sagāja dēlī brūtgānam?" tā Marts.

„Kā tu to zini?" prasu.

„Nu tā," gausi velk Marts. „Neļāga jušana."

„Labi," mudinu Martu. „Ko tava jušana saka?"

„Neko lielu. Bijām jau nikni, ka Kims toreiz tā uz savu roku viens pats. Bet kad viņš, kā tu pats redzēji, paunu vilka līdz pat uz posteni, mums pietika. Brūtgānam atnākot atpakaļ un noliekoties uz auss, izčabinājām Kima nastu kā nākas . . ."

Te Marts savu stāstāmo pārtrauc, paņem kaut ko no galda un sniedz man.

„Jā, un te tev vēl viens pāris baltu vilnas zeķu . . ."

100 gadu jubilejas zīme

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBAS GADA SAPULCĒ 22. JANVĀRĪ

Nākošais, 1968. gads, būs Latvijas dibināšanas piecdesmitais gads, kuŗu ar jubilejas sarīkojumiem atzīmēs visā brīvajā pasaulē. Tomēr ceļš līdz Latvijas valsts dibināšanai bija visai gaŗš un dažādu vēsturisku notikumu bagāts. Par vēsturiski dokumentētu sākumu šim brīvības ceļam varam uzskatīt Rīgas latviešu biedrības dibināšanu 1868. gadā, kuŗa vēlāk tautā ar savu vispusīgo darbību ieguva „Māmuļas" vārdu. Kopš tā laika nākošā gadā būs apritējis vesels gadsimts, tādēļ 1968. gads latviešu saimei brīvajā pasaulē būs divkāršas jubilejas gads. Par to plašas pārrunas izraisījās arī Toronto latviešu biedrības gada sapulcē, kuŗu 22. janvārī Latviešu namā vadīja inž. K. Šlesers un J. Rolavs, bet protokolēja J. Zībiņš un A. Grantiņa.

Latviešu biedrības svešumā sevi uzskata par Rīgas latviešu biedrības tradiciju turpinātājām, un līdzīgos ieskatos ir arī TLB valde, kuŗa jau agrāk vairākās paplašinātās valdes sēdēs pārrunājusi 100 gadu jubilejas atzīmēšanu. Šai sakarā valdes pr-dis A. Gribusts un biedrības ilggadējais darbinieks J. Briedis jau pērn piedalījās Latviešu biedrību sadarbības centra sanāksmē ASV, kur vienojās par jubilejas atzīmēšanas vadlīnijām. Ar pārējo latviešu biedrību atbalstu TLB valde iecerējusi savākt materiālus par latviešu biedrību darbību trimdā un brīvajā Latvijā, lai tos publicētu plašākā izdevumā. Šī lielā un nozīmīgā darba veikšanai organizē redakcijas kollēģiju, kuŗas vadību uzņēmies V. Upeslācis. Kā viņš izteicās gada sapulcē, tad iecerētās grāmatas izdošana uzskatāma par kapitāldarbu, kas prasīs ne tikai ievērojamus līdzekļus, bet arī lielu darbu un darbiniekus visu trimdas zemju apmērā. Ja par Rīgas latviešu biedrības darbību visas ziņas un vēsturiskie dati iegūstami no agrākiem publicējumiem, tad grūtāk iegūstami materiāli par citām Latvijas brīvvalsts laika latviešu biedrībām. Par trimdas latviešu biedrībām informācija pakāpeniski jau ienāk, kādēļ paredzams, ka grāmatu izdošanu varēs īstenot 1968. gada beigās vai 1969. gada sākumā. Līdztekus redakcionālajam darbam, veicams arī saimniecisks darbs līdzekļu sagādē, kas būtu uzticams īpašai komisijai. Gada sapulcē vienojās, ka tādu izraudzīs valde un kādā no paplašinātajām sēdēm izveidos arī rīcības komiteju 100 gadu jubilejas sarkojumu organizēšanai. Sarīkojumu virknē paredz ietvert arī TLB 20 gadu darbības atceri.

Vispārēju pārskatu par Toronto latviešu biedrības darbību gada sapulcē apmēram stundu ilgā ziņojumā sniedza valdes pr-dis A. Gribusts. Viņa aicinājumā klātesošie ar klusuma brīdi godināja 92 gadu vecumā mirušo TLB biedru Pēteri Mantinieku. No priekšsēža ziņojuma izrietēja, ka biedrības biedru skaits pakāpeniski audzis un pašreiz pārsniedz 230. Interesanti piezīmēt, ka vislielākais biedru skaits — 60 ir vecuma grupā no 51 — 60 gadiem, bet 44 grupā no 41 — 50 gadiem; tā apmēram pusi no biedriem veido vidējās paaudzes latvieši. Biedrības sarīkojumi nav guvuši cerēto sabiedrības atsaucību, kādēļ pie dažiem nācies piemaksāt. Teicami izdevies vienīgi kopējais sarīkojums ar DV Toronto nodaļu. Biedrības valde kopā ar dažādām nozarēm un kopām TLB sestdienas skolas atbalstam izdēvusi 1280 dol., bet uz divreiz divi nometni sūtījusi 2 jauniešus — K. Jansonu un R. Kusmani. Valdes sadarbība ar pārējām organizācijām bijusi laba. Valdei kopā ar sekcijām pieder 175 Latviešu nama akcijas. Biedrības telpas Latviešu namā izmantotas ļoti intensīvi, vairākos gadījumos tās nodotas arī citu organizāciju rīcībā.

Dāmu komitejā Edītes Āpšes vadībā darbojas 9 locekles. Par sekmīgu komitejas pasākumu izveidojušās veco ļaužu sanāksmes, kuŗas gūst arvien lielāku piekrišanu. Dāmu komiteja rīkojusi arī divus saviesīgus deju vakarus un gadskārtējo bazāru sestdienas skolas atbalstam, kas devis 400 dol. atlikumu. Iepriekšējā gadā uzsākti rokdarbu kursi dailamatnieces A. Dzērvītes vadībā, kuŗu apmeklē 36 kursantes. Kases apgrozījums bijis 987,98 dol. ienākumos un 636,65 dol. izdevumos, no kuŗiem labdarīgiem mērķiem izdoti 120 dol. Kases pārskatā neietelp sestdienas skolai izmaksātais bazāra atlikums 400 dol. apmērā.

TLB sestdienas skolas pārzine A. Martinsone ziņoja, ka skola pašreiz uzsākusi 16. mācības gadu ar 368 skolēniem. Skolas budžets šim mācību gadam pieņemts 10.528 dol. apmērā. No skolas lielākiem sarīkojumiem minami 18. novembra akts, Ziemsvētku eglītes un Ģimenes dienu sarīkojumi, kā arī gadskārtējais izlaidumu akts. Ar 28. janvāri skola pāriet pilsētas izglītības pārvaldes ierādītās telpās, par ko mūsu laikrakstā jau ziņots.

TLB inženieŗu un tehniķu kopā, kuŗu vada K. Šlesers, ir 75 dalībnieki, no tiem 22 TLB biedri. Kopa rīkojusi 6 referātu vakarus, kuŗus kopskaitā apmeklējuši ap 170 dalībnieki. Ļoti labi izdevusies gadskārtējā inženieŗu un tehniķu balle, piedaloties 160 apmeklētājiem.

Tautas deju kopas Diždancis vadītājs Z. Miezītis, ziņoja, ka samazinājies aktīvo dejotāju skaits. Pašreiz kopā piedalās 19 zēni un 13 meitenes. Kopa viesojusies Sadberijā, uzstājusies Kivanis kluba sarīkojumā Kazalomā un Fudger Home veco ļaužu mītnē, kā arī atsevišķā sarīkojumā par labu sestdienas skolai. Kasē pašreiz ir 693 dol.

Nesen dibinātajā bridžistu sekcijā ir 10 dalībnieku, kā ziņoja J. Rolavs. Turpmāk notiks regulāras sanāksmes katru otru nedēļu.

Kultūras daļas vadītāja B. Senkēviča ziņoja par rīkotajiem koncertiem, kuŗi uzskatāmi par labi izdevušamies, kaut sabiedrības atsaucība varēja būt lielāka. Pašreiz tiek organizēta J. Benjamiņa filmu izrāde par zemūdens pētījumiem.

Pie biedrības pašreiz organizē arī šacha sekciju J. Jaunzemja vadībā, kuŗa jau sanākusi dažās sanāksmēs un turpmāk paredz tādas rīkot regulāri.

Gada sapulcē izpalika ziņojums un pārrunas par drāmatiskā ansambļa darbību, kas praktiski, liekas, vairs nepastāv.

Revīzijas komisijas ziņojumā E. Slaucītājs biedrības valdes un visu nozaŗu darbību novērtēja par sekmīgu. Tāpat labā kārtībā atrasta kase un attaisnojošie dokumenti, bet sevišķi pārskatāma sestdienas skolas grāmatvedība, par ko pateicība pienākas E. Rudzītei. Diždanča darbības un kases pārbaude revīzijas komisijai nav bijusi pieejama. Biedrības valdes kasē uz 1. janvāri bijis 615,09 dol. atlikums. Revīzijas komisijas ierosinājumu visiem darbiniekiem izteikt pateicību gada sapulcē pēc īsām pārrunām pieņēma ar visām balsīm.

Amatpersonu vēlēšanās valdē no 10 kandidātiem ievēlēja līdzšinējos A. Gribustu (ar 26 balsīm), J. Sveķi,sen. (25), Mildu Matīsu (25) un R. Strazdu (22), bet no jauna I. Sveķi, jun. (27), A. Siksnu (26) un A. Šternu (19). Revīzijas komisijā no 5 kandidātiem ievēlēja A. Rolavu, jun. (29), E. Slaucītāju (25) un K. Pūliņu (23). Dāmu komiteja arī turpmāk darbosies līdzšinējā sastāvā — E. Āpše, L. Černonaka, A. Grantiņa, L. Gulbe, M. Kampe, D. Lejniece, E. Ozola, I. Sietniece un D. Untika. Arī biedrības pārstāvis LNAK padomē paliek mākslinieks O. N. Grebže.

Sapulcē ar 13 pret 12 balsīm noraidīja valdes ierosinājumu biedru naudu paaugstināt no līdzšinējiem 4 uz 5 dol. gadā. Vienbalsīgi pieņēma valdes izstrādāto budžeta projektu 1431,74 dol. apmērā.

Atzinīgi novērtējot ilggadējo un sekmīgo darbu sestdienas skolā, par biedrības goda biedrēm, aizklāti balsojot, vienprātīgi uzņēma skolas pārzini Austru Martinsoni un skolotājas Lidiju Vītolu un Mildu Miezīti, kas skolas darbā nostrādājušas 15 gadu. Par līdzīgiem nopelniem jau agrāk par goda biedrēm uzņemtas Rita Skuja un Vēra Slavieša. Sapulces dalībnieki, sekojot Draudzīgajam aicinājumam, sestdienas skolas atbalstam saziedoja 36,10 dol.

Plašāku ziņojumu par Latviešu biedrību sadarbības centra sanāksmi ASV — sniedza J. Briedis, un viņa ierosinājumā vienojās arī turpmāk uzturēt labu sadarbību ar šo centru. Pārrunās par līdzekļu sagādi un biedrības turpmāko darbību bija vairāki ierosinājumi, ar kuŗiem jaunā valde iepazīsies tuvāk un iespēju robežās centīsies tos īstenot. J. Zībiņš ierosināja biedrības līdzekļus ieguldīt Kanadas vadošos saimnieciskos uzņēmumos, bet V. Stabauskis ieteica organizēt sarīkojumu, kuŗu varētu apmeklēt arī kanadiešu publika pret noteiktu ieejas maksu, kā to ar labiem panākumiem praktizējušas latviešu organizācijas Austrālijā. V. Upeslācis izteicās, ka sarīkojumu organizēšana veicama rūpīgāk un ka tos nav ieteicams rīkot pārāk bieži. K. Šlesers uzsvēra, ka nākotnē sarīkojumu organizēšanā un apmeklēšanā japanāk ciešāka sadarbība starp biedrībām visām kopām un sekcijām. Tāpat turpināma labi ievadītā sadarbība ar DV Toronto nodaļu kopīgu sarīkojumu organizēšanā. M. Matīsa ierosināja biedrības telpas Latviešu namā par zināmu atlīdzību piedāvāt DV Toronto nodaļai, kuŗa, kā zināms, savu namu pārdevusi. J. Briedis un B. Senkēviča izteicās, ka biedrībai turpināma arī kultūrālu sarīkojumu, galvenokārt koncertu rīkošana, kaut arī dažkārt pie tiem nākas piemaksāt.

R. N.

PRESES PĪLE ZIŅO

LPB Kanadas kopa paveikusi visu nepieciešamo, lai preses un literātūras draugi sestdien, 28. janvārī, plkst. 7.30 vakarā, Latviešu namā Toronto ar tradicionālo polonēzi varētu uzsākt 16. gadskārtējo Preses balli. Vēl nedaudzās atlikušās ieejas kartes, kas nebūs pārdotas Lotus puķu veikalā (792 Bathurst St.), balles apmeklētāji varēs iegādāties sarīkojuma vietā.

OFICIĀLI

DV Toronto nodaļas valde sasauc biedru gadskārtējo pilnsapulci š. g. 5. februārī plkst. 1 dienā DV Toronto nodaļas namā. Kvoruma nesanākšanas gadījumā sapulce būs pilntiesīga ar jebkuŗu dalībnieku skaitu plkst. 1.30 dienā izsludinātajā datumā un vietā.

Tā kā sapulcei jāizlemj ļoti svarīgi jautājumi nodaļas turpmākai darbībai, visi biedri lūgti piedalīties.

DV TORONTO NODAĻAS VALDE

„Kur paliek pārējie simti?"

DV LONDONAS NODAĻAS 16 DARBĪBAS GADU ATCERES SARĪKOJUMS

Londonas DV nodaļa T. Zandersona vadībā ierindojusies ne tikai vienā no trim pirmajām vietām visas Kanadas mērogā, bet proporcionāli vietējam latviešu skaitam iespaisitijusi nesalīdzināmi vairāk biedru nekā nodaļas lielajos latviešu centros. Pie Londonas nodaļas darbojas arī gaidu un skautu vienības, bet tās labā saskaņā ar Londonas latviešu kopu ir priekšzīmīga un silti ieteicama paraugam ne tikai DV nodaļām pārējos Kanadas latviešu centros, bet arī visiem pārējām organizācijām. Tā nodaļas 16. gadasvētki 21. janvārī bija pulcinājuši kuplu apmeklētāju skaitu, kas jo vairāk apstiprināja iepriekš teikto.

Sarīkojumu ievadīja nodaļas valdes priekšsēde T. Zandersone uzruna, kuŗā viņš īsumā pakavējās pie līdz šim paveiktā un iecerētā, bet īpaši uzsvēra, ka Londonas latviešu kopa un DV nodaļa ap sevi pulcina skaitliski mazāko latviešu daļu, bet pie kam vairums biedru sastāv abās organizācijās. „Kur paliek pārējie simti?" jautāja T. Zandersons. Jā, kur paliek skaitliski prāvākā daļa, kuŗa savu personīgo labklājību vērtē augstāk par visu, bieži aizmirstot negrozāmo faktu, ka vēl joprojām pieder pie latviešu tautas, kaut arī saites ar to pārtrūkušas. Runas nobeigumā T. Zandersons izteica cerību, ka reiz pienāks diena, ka daļa arī no šiem simtiem, kas no sabiedrības aizgājuši, meklēs ceļu atpakaļ pie savas tautas kopības svešajā zemē.

Kanadas DV zemes valdes pr-ks E. Krūka uzrunā uzsvēra, ka, „pazīstot mūsu ienaidnieku, dzimtenes brīvība nevar nākt ar kādu atsevišķu politisku izrīcību, gudru diplomātisku gājienu vai ar sabiedriskās domas spiedienu, bet gan vienīgi ar mūsu nerimtīgo cīņu un gatavību uz iespējamām pārmaiņām. Ar dažu dolaru atmešanu šim lielajam un nopietnajam uzdevumam nepietiek. Patriotismam un mūsu nacionālajai atbildībai jābūt tam spēkam kas mūs vieno, rosina darboties un cīnīties par mūsu tautas pastāvēšanu. Kaut Daugavas Vanagi ir mūsu lielākā patriotiskā organizācija pasaulē, tās locekļi nekad nedrīkst aizmirst, ka pirmām kārtām ir latvieši, tikai tad Daugavas vanagi."

LNAK padomes un Londonas latviešu kopas priekšsēdis prof. A. Dreimanis, apsveicot DV nodaļu gadadienā, reizē ar pateicības vārdiem par priekšzīmīgo sadarbību ar Latviešu kopu savukārt uzsvēra, ka neviens latvietis nedrīkstētu pat mirkli domāt par savu gadu nastu, minot to par iegansu savai sabiedriskajai pasivitātei: „Cilvēks ir tik jauns, cik jauna ir viņa sirds, un ja kāds to vēl nav atjaunojis, tad viņam būtu jāpasteidzas to darīt!" Runātājs novēlēja, lai visu latviešu sirdis atjaunotos jaunam darbam savas tautas un tēvzemes labā.

Pēc prof. A. Dreimaņa apsveikuma runas rakstniece Tonija Krūka nolasīja savu stāstu „Uniforma". Ar to arī beidzās sarīkojuma oficiālā daļa.

Sekoja saviesīgs vakars, par kuŗa labu izdošanos atzinība piekrīt vanadžu kopai ar jaunievēlēto priekšnieci I. Epneri. Ka Londonas vanadžu sirdis ir jaunas un atjaunotas, to darbos un nepārtrauktā rosībā apliecināja A. Ādmine, kuŗa jau sestajā gadu desmitā, bet vienmēr moža un priecīga. Arī pie bufetes viesus apkalpoja vanadze-māmuļa, ar galvu ābeļziedu baltumā, laipna un smaidīga.

T.

Jauna valde, jaunas idejas, daudz naudas

DV Manitobas nodaļas biedru gada sapulci V. Jandava mājā Vinipegā 21. janvārī atklāja nodaļas pr-ks K. Līcēns, uzrunā uzsveŗot, ka mūsu mērķi ir lieli, kādēļ arī katram DV saimes loceklim jābūt lielam, lai varētu tos īstenot. Visiem vienojoties DV dziesmā un ar klusuma brīdi pieminot mūžībā aizgājušos biedrus, sākās tiešais sapulces darbs, kuŗu vadīja V. Balgals, kas savu uzdevumu veica raiti un sekmīgi.

No ziņojumiem izrietēja, ka visas nodaļas nozares darbojušās sekmīgi. Biedru skaits aizvadītajā darba posmā pieaudzis par 3, kasē pieaugums ir 734 dol. Sapulces dalībnieku domas bija, ka Vinipegas latviešu sabiedrība ir ļoti atsaucīga, kādēļ panākumi vienmēr iespējami, ja izraudzītie mērķi ir lietderīgi un mazas sabiedrības iespējām piemēroti.

Šāgada darbībā lielākais uzdevums būs DV dienu noorganizēšana, bet visi bija pārliecināti, ka, netrūkstot labai gribai, arī panākumi neizpaliks. Sapulce arī atzina, ka latviešu ģimnazija Minsterē ir vienīgais patiesais latviskās izglītības centrs, kādēļ skola atbalstāma visiem spēkiem. Šī atzinuma īstenošanai tūlīt vienojās ģimnazijai nosūtīt 200 dolaru. Tā kā DV Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akcija prasa lielu piepūli no ārtavu vācējiem, tāpat apzinoties, ka vietējā latviešu sabiedrība ir maza un jau tā apgrūtināta ar dažādu ziedojumu nastu, sapulce nolēma nosūtīt Kanadas DV zemes valdei 65 dol., tā „atpērkoties" no šīs akcijas vismaz šai gadā. Sapulce vēl nolēma 2000 dol. no nodaļas kapitāla ieguldīt Kanadas federālās valdības aizņēmuma zīmēs. Nodaļas budžetu pieņēma 675 dol. apmērā, jo šāds budžets ir reāls un katru gadu īstenojas.

Jaunievēlētie valdes locekļi pienākumus sadalīja šādi: priekšsēdis K. Līcēns, viņa palīgs V. Stenders, biedrzinis V. Balgals, sekretārs E. Vulfs un kasieris V. Jandavs. Revīzijas komisijā ievēlēja J. Zariņu, J. Preimani un J. Jandavu, bet par vanadžu priekšnieci vienbalsīgi izraudzīja Ainu Jandavu. Nodaļas pārstāvēšanas pilnvaras Kanadā DV delegātu kopsapulcē vienojās piešķirt torontietim R. Puriņam.

J. Z.

Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba darbiniece Ingrida Leite pie laimestu galda ar vienu no trim izlozei domātajiem zaķiem kluba rīkotajā „Zaķu ballē". Foto: JAK

TORONTO ZIŅAS

● Mākslinieka Otto Grebžes gleznu izstāde Toronto izglītības pārvaldes telpās (155 College St., 6. stāvā), kuŗu bija paredzēts slēgt 27. janvārī, pagarināta līdz 3. februārim. Tā atvērta darbdienās no plkst. 9 rītā līdz 10 vakarā. Kanadas valdības opozicijas partijas vadītājs federālajā parlamentā Dž. Dīfenbēkers atsūtījis māksliniekam vēstuli, ka katrā ziņā mēģinās ierasties Toronto un apmeklēt izstādi. Kā ministru prezidentam LNAK Dīfenbēkeram savā laikā dāvināja O. Grebžes gleznu „Sulu laikā", bet otru darbu „Rudzu statiņi" Dž. Dīfenbēkers iegādājās pats.

● Sv. Jāņa draudzes koŗa gadasvētku ietvarā rīkotais koncerts 22. janvārī Sv. Jāņa baznīcā sākās ar draudzes dziedātu korāli. Pēc tā baritons Alberts Vītols, koris un soprāns S. Ancāne atskaņoja latviešu un cittautu komponistu dziesmas. Archibīskaps A. Lūsis savā svētrunā aprādīja apgalvojuma „Dieva nav" naīvumu, pieskaņoties vairāku pasaulē izcilu zinātnieku nešaubīgajam atzinumam, ka ir mūžīga, nemainīga vara, kas pasauli veidojusi un vada. Pēc svētrunas koris atkārtoja pērn maijā pirmoreiz atskaņoto Gunō orātorijas „Atdzimšana" 3. daļu, piedaloties solistiem Silvijai Ancānei, Maijai Barušai, Albertam Korsakam un Albertam Vītolam. Diriģēja un duetā kopā ar A. Vītolu dziedāja J. Barušs. Ērģeļu pavadījumus solodziesmām, orātorijai un korāļiem veica brīvm. Imants Sakss no Hamiltonas. Apmeklētāju bija ap 300.

● TLB šacha sekcijas sanāksme notiks 29. janvārī plkst. 3 dienā Latviešu namā biedrības telpās. Visi šacha spēles cienītāji aicināti ierasties.

● Rīgas skautu vienības dižskautu pulciņš 22. janvārī devās sirojumā uz inž. M. Reinberga saimniecību Cedar-Springas apkārtnē. Sirojumā ietilpa šķēršļu gājiens, apvidus iepazīšana un orientēšanās pēc kompasa, kā arī pirmās palīdzības sniegšana. Nodarbības un sirojumus vadīja Laimonis Goba, piedaloties 13 dižskautiem. Pēc nodarbībām sirojuma dalībnieki baudīja M. Reinberga ģimenes viesmīlību.

● TLMM kluba rīkotā „Zaķu balle" 22. janvārī Latviešu namā bija pulcinājusi ap 200 apmeklētāju. Katrai desmitai ieejas kartei bija paredzēta pārsteiguma balva, bez tam notika arī t.s. amerikāņu loterija. Paredzams, ka sarīkojums dos vairāk nekā 500 dol. atlikumu.

● Kanadas latviešu katoļu apvienības kapelāna un Toronto latviešu katoļu draudzes prāvesta Dr. B. Kokina jaunā adrese ir: St. John Fisher Rectory, 300 Balmoral Dr., Bramalea, Ont.; tālrunis arī turpmāk paliek līdzšinējais 451-7203.

● TLB bridžistu sekcijas kārtējā sanāksme notiks 3. februārī plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Sanāksmēs paredzēts apmācīt arī bridža spēles iesācējus, kādēļ visi interesenti aicināti ierasties. Bridžistu sanāksmes turpmāk notiks regulāri katru otru nedēļu.

● Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars Toronto kopa apvienības 20 gadu darbības atceri atzīmēs 12. februārī Ņumena kluba telpās. Svinīgais akts notiks tūlīt pēc dievkalpojuma, kas Ņumena kluba baznīcā sāksies plkst. 1.30 dienā un kuŗu vadīs tēvs Jānis no Montrealas. Svinīgajā aktā par apvienības darbību, mērķiem un nākotnes uzdevumiem runās B. Laupacis no Otavas, bet par izglītības nozīmi referēs A. Zaks. Aktā, paredzams, piedalīsies arī Dr. A. Rudēvica no Edmontonas, kā arī dzintarieši no Londonas, Hamiltonas un citām Kanadas latviešu kolonijām. Plašāku darbības atceres sarīkojumu organizē apvienības Dzintars Čikagas kopa, kas paredzēts septembrī Čikagā visas Ziemeļamerikas mērogā.

● Latviešu slēpotāju klubā Ērgļu ligzda pie Orandžvilles sniega apstākļi līdz šim bija ļoti labi, un ziemas sporta cienītāji tos izmantoja gan slēpošanai, gan arī nobraucieniem ar motorkamanām. Pašreizējais atkusnis nodarbības uz laiku pārtraucis, tomēr Ērgļu ligzda nedēļu nogalēs būs pieejama apmeklētājiem: ja sniega apstākļi nebūs piemēroti slēpošanai vai motorkamanu braucieniem, tad kluba telpās laiku varēs pakavēt pie labas deju mūzikas, siltas kafijas un cepumiem. Apmeklētāji, kuŗu rīcībā kādi mūzikas instrumenti, aicināti tos ņemt līdz „koncertu improvizēšanai". Ērgļu ligzdā bieži ierodas arī organizētas grupas, it sevišķi no latviešu jaunatnes organizācijām. Nesen to apmeklēja Tērvetes skautu vienības 22 skauti un mazskauti, bet 5. februārī izbraukumu uz Ērgļu ligzdu organizē jaunatnes pulciņš Staburags.

● Sakarā ar viesošanos Klīvlendā, E. Znotiņas-Kalniņas teātŗa studijas audzēkņi nevarēs piedalīties Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotajā draudzes vakarā 11. februārī, kā bija paredzēts.

● Gadskārtējā Preses balle notiek 28. janvārī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā, bet plkst. 8 vakarā Royal York viesnīcā Savstarpējā sadarbības līga rīko etnisko grupu draudzības balli.

● Svētdien, 29. janvārī, plkst. 10 rītā Latviešu namā notiek Kanadas latviešu gaidu jendas vadītāju sanāksme, bet tai pašā laikā DV namā TLMM kluba gada sapulce. Plkst. 1 dienā Latviešu namā LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku cēliens un latviešu kultūras dienu atklāšana ar vairāku ASV viesu-rakstnieku piedalīšanos. Plkst. 3 dienā TLB šacha sekcijas sanāksme Latviešu nama biedrības telpās. TLTA ģimnazijas gadskārtējā rīkotais Draudzīgā aicinājuma sarīkojums notiek plkst. 5 pēcpusdienā Sv. Andreja baznīcas telpās, un tanī izrādīs T. Zeltiņa lugu „Rīgas ģimnazisti" 5 ainās. Šis sarīkojums organizēts kultūras dienu ietvaros.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas rīkotā vakarēšana notiks 6. februārī plkst. 7 vakarā DV namā. Sarīkojumā piedalīsies arī Austrālijas viešņa — dziedone Apolonija Sapale, kas arī pastāstīs par vanadžu un vispār sabiedrisko dzīvi „Ķenguru zemē". Visas vanadzes un interesentes aicinātas piedalīties, līdzņemot kādu rokdarbu un piedzīvojumu stāstu kopīgām pārrunām.

● Pēcoperācijas komplikācijās St. Michel slimnīcā 23. janvārī 71 gada vecumā miris pazīstamais jurists un sabiedriskais darbinieks Jānis Preisbergs. Viņš bija pirmais LNAK valdes priekšsēdis, vēlāk darbojās LNAK padomē, kā arī dažādos citos amatos. Viņu pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu 26. janvārī izvadīja māc. A. Čops. Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri Lidiju, dēlu Raimondu un vedeklu Ligitu, meitu Benitu, znotu, mazmeitu un māsu.

NOTIKS MALIENAS DIENAS

Samērā regulāri savos īpašos sarīkojumos jau mēdz pulcēties ventspilnieki ar ventiņiem, liepājnieki un citi, nemaz nerunājot par ļoti aktīvajiem latgaļiem. Tagad radusies doma rīkot arī īpašas Malienas dienas resp. malieniešu lielsanāksmi. Izveidojusies jau iniciātoru grupa, kuŗa aicina visus ieinteresētos malieniešus ierasties pirmajā sanāksmē 3. februārī, plkst. 8 vakarā Hamiltonas latviešu biedrības namā (16 Queen St. N.), lai izraudzītu sarīkojuma rīcības komiteju un pārrunātu dažādus jautājumus attieksmē uz paredzēto malieniešu lielo pulcēšanos.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

LATVIAN (Toronto) CREDIT UNION LTD.

izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par summām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķiŗ aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.

491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775.

Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.

Kreditsabiedrības aktīvs 1966. gada 31. jūlijā bija $1,605,640.

ANDREJSONS

APDROŠINA

463-7313

Mūsu spēks latvi…

(Pārnesums no 1. lpp.)

Jaunzēlande…

(Pārnesums no 1. lpp.)

NTO ZIŅAS

Dzintars Čikāgas kopa, kas paredzēts septembrī Čikāgā visas Ziemeļamerikas mērogā.

● Latviešu slēpotāju klubā Ērgļu ligzda pie Orandžvilles sniega apstākļi līdz šim bija ļoti labi, un ziemas sporta cienītāji tos izmantoja gan slēpošanai, gan arī nobraucieniem ar motorkamaņām. Pašreizējais atkusnis nodarbības uz laiku pārtraucis, tomēr Ērgļu ligzda nedēļu nogalēs būs pieejama apmeklētājiem: ja sniega apstākļi nebūs piemēroti slēpošanai vai motorkamaņu braucieniem, tad kluba telpās laiku varēs pakavēt pie labas deju mūzikas, siltas kafijas un cepumiem. Apmeklētāji, kuru rīcībā kādi mūzikas instrumenti, aicināti tos ņemt līdz „koncertu improvizēšanai". Ērgļu ligzdā bieži ierodas arī organizētas grupas, it sevišķi no latviešu jaunatnes organizācijām. Nesen to apmeklēja Tērvetes skautu vienības 22 skauti un mazskauti, bet 5. februārī izbraukumu uz Ērgļu ligzdu organizē jaunatnes pulciņš Staburags.

● Sakarā ar viesošanos Klīvlendā, E. Žnotiņas-Kalniņas teātra studijas audzēkņi nevarēs piedalīties Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas rīkotajā draudzes vakarā 11. februārī, kā bija paredzēts.

● Gadskārtējā Preses balle notiek 28. janvārī plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā, bet plkst. 8 vakarā Royal York viesnīcā Savstarpējā sadarbības līga rīko etnisko grupu draudzības balli.

● Svētdien, 29. janvārī, plkst. 10 rītā Latviešu namā notiek Kanadas latviešu gaidu jendas vadītāju sanāksme, bet tai pašā laikā DV namā TLMM kluba gada sapulce. Plkst. 1 dienā Latviešu namā LPB Kanadas kopas rīkotais rakstnieku cēliens un latviešu kultūras dienu atklāšana ar vairāku ASV viesu-rakstnieku piedalīšanos. Plkst. 3 dienā TLB šacha sekcijas sanāksme Latviešu nama biedrības telpās. TLTA ģimnazijas gadskārtēji rīkotais Draudzīgā aicinājuma sarīkojums notiek plkst. 5 pēcpusdienā Sv. Andreja baznīcas telpās, un tanī izrādīs T. Zeltiņa lugu „Rīgas ģimnazisti" 5 ainās. Šis sarīkojums organizēts kultūras dienu ietvaros.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas rīkotā vakarēšana notiks 6. februārī plkst. 7 vakarā DV namā. Sarīkojumā piedalīsies arī Austrālijas viešņa — dziedone Apolonija Sapale, kas arī pastāstīs par vanadžu un vispār sabiedrisko dzīvi „Ķenguru zemē". Visas vanadzes un interesentes aicinātas piedalīties, līdzņemot kādu rokdarbu un piedzīvojumu stāstu kopīgām pārrunām.

● Pēcoperācijas komplikācijās St. Michel slimnīcā 23. janvārī 71 gada vecumā miris pazīstamais jurists un sabiedriskais darbinieks Jānis Preisbergs. Viņš bija pirmais LNAK valdes priekšsēdis, vēlāk darbojās LNAK padomē, kā arī dažādos citos amatos. Viņu pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu 26. janvārī izvadīja māc. A. Čops. Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri Lidiju, dēlu Raimondu un vedeklu Ligitu, meitu Benitu, znotu, mazmeitu un māsu.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (Toronto) CREDIT UNION LTD.

izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz personīgos aizdevumus, maksā gadā 4% par krājnoguldījumiem un 3½% par summām čeku kontos, pieņem maksājumus par telefona, elektrības, gāzes un ūdens rēķiniem, pārdod naudas pārvedumus un ceļotāju čekus, piešķir aizdevumus pret nekustamu īpašumu pirmām hipotēkām.

491 College Street, Toronto 4, Latviešu namā, telefons: 924-2775.

Birojs atvērts pirmd. līdz piektd. no pl. 12—8 vakarā, bet sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 dienā.

Kreditsabiedrības aktīvs 1966. gada 31. jūlijā bija $1,605,640.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Mūsu spēks latviešu centru rosmēs!

(Pārnesums no 1. lpp.)

„Latviešu skolas ASV un ierosinājumi latviskai audzināšanai". Jāatzīmē patīkama parādība, ka skolēnu skaits aug. Pēc iegūtajām ziņām 45% bērnu apmeklē skolu, bet šis procents var samazināties, ja pārbaudītu trimdā esošo latviešu skaitu. Ir atsevišķi centri, kuros skolu apmeklē 75% bērnu, bet tāpat ir vietas, kur nav iespēju skolu apmeklēt. Tur veicināma mājas mācīšanas metode, kādu praktizē T. Silis Ziemeļkalifornijā. Jādomā arī par jauniem skolotājiem. Vecākiem pārceļoties uz citu dzīvesvietu, jāmeklē skolas apmeklēšanas iespējas bērniem.

J. Mežaks no Toronto informēja par latviešu skolām Kanadā un ģimnazijas nozīmi skolu sistēmā. Liekas, ka Kanadā skolas atrodas labākā stāvoklī, jo 15 skolu apmeklē 846 skolēni. „Kas notiek ar pamatskolu beigušājiem?" jautāja referents. Jāatrod veids, kā viņus pilnīgi paturēt latviskā audzināšanā, un šis veids ir — organizēt ģimnazijas. Kanadā latviešu ģimnaziju beiguši 144 skolēni. Referents uzsvēra, ka cerības attaisnojušās, jo no beigušo vidus nāk jaunatnes organizāciju vadītāji, jauni skolotāji un citi sabiedriski darbinieki. Tādēļ ļoti nozīmīgi ir vairot ģimnaziju beigušo skaitu. Latviešu ģimnazijas audzēkņiem labi jāģērbjas un pieklājīgi jāuzvedas, kā bija parasts dzimtenē. Ir novērots, ka jaunatnei tas patīk un ka tā ir lepna uz savu ģimnaziju. Jāorganizē arī jauniešu pulciņi un jāveido tāda sabiedrība, kurā jaunatne ieinteresēta. Jāpadomā par to, ka ģimnazijām nepieciešamas mācību grāmatas, kuru trūkums pašreiz ļoti sajūtams.

Interesants un savdabīgs bija skolotāja H. Kreicera referāts par vietējo rosmi starp pagātni un nākotni. Trimdas latviešus viņš iedalīja kaunīgajos, remdenajos un karstajos. Pēdējo ir maz, bet tie veic brīnumus. Jānožēlo, ka šos darbiniekus „izrausta uz visām pusēm", kas traucē sistēmatisku darbu latviskajā audzināšanā. Avīžu lasītāju vēstulēs atspīd mūsu seja, cīnoties katram par savu taisnību. Notiek maza „berzīte" organizāciju, konfesiju un arī pašu starpā. Latvietībai mirušais vairs augšā necelsies. Ir aizmirstas klētiņas, pirtiņas un rijas, kuras reiz pildīja mūsu sirdis un dvēseles, bet vecais saturs jālej jaunos traukos, jo upes atpakaļ netek, arī laika upes ne.

Vasaras skolas darbu izcēla E. Avots, bet atzina, ka to nedrīkst pataisīt smagu un tā izpostīt vasaras atpūtu. Jāiet palīgā vecākiem, kas bērnus māca mājās, izpalīdzoties ar žurnālu „Mazputniņš". Klīvlendas Apvienotās draudzes skolas pārzinis M. Grīns runāja un rādīja filmā vietējās svētdienas skolas darbību, pakavējoties pie tās saimniecības un administrācijas. Māc. I. Gaide referēja par latviešu valodas mācīšanu sveštautiešiem, īpaši jaukto laulību partneriem. Pēc runātāja ieskata ar to gūstami panākumi.

Vakara cēlienu ievadīja Kultūras biroja vadītāja P. Norvija uzruna. Bija prieks redzēt konferences apmeklētāju vidū Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskapu A. Lūsi, kas caurbraucot atradās brīdi laika pakavēties vakara apmeklētāju vidū. Īsā uzrunā archibīskaps citā vidū teica: „Katra stunda latviešu baznīcā un skolā, katrs brīdis, kad atskan latviešu valoda, ir debesis ar zvaigznēm un ceļš tuksnesī caur auglīgu oazi, jo rodam svešumā veldzi savai miesai un dvēselei."

ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš izteica prieku, ka Klīvlendā notiek ASV latviešu centrālie sarīkojumi. Viņš nākošos dziesmu svētkus, kuri sakrīt ar Latvijas 50 gadu dibināšanas atceri pieminot teica: „Šis skaitlis lai ir mudinājums mūsu brīvības cīņai, tas jāizmanto mūsu nacionālpolitiskajiem mērķiem. Kur vien iespējams, mums jādod ienaidniekam pretrieciens. Cīņas spars jākāpina, lai visa brīvā pasaule saprastu mūsu taisno cīņu par zaudēto dzimteni, par mūsu valsts brīvības atjaunošanu!" Vakara dalībnieki runu uzņēma ar nedalītu piekrišanu.

Vakara koncertu sniedza vijolnieks prof. V. Ruševics ar pianistu V. Treimani pie klavierēm un Klīvlendas latviešu biedrības koris J. Ūdra vadībā. Pēc kopīgām vakariņām sadraudzības sarīkojumā ar tautas dejām uzstājās O. Krūmiņas vadītā deju kopa Jautrais pāris.

Trešā diena, 22. janvāris, bija veltīta zinātnei, literātūrai un mākslas pašdarbībai. Darbu ievadīja māc. K. Brieža svētbrīdis, sekoja J. Bičoļa interesantais priekšlasījums „Mīts un īstenība latviešu kultūras rosmē trimdā". Par mītu jāatzīst, ka latvieši kā maza tauta nekā nespēj, jo ar savu vēsturi, pasaules uzskatu un kultūru tā būtībā ir liela tauta. Latviešu sniegums daudzās nozarēs ir vienreizējs pat pasaules mērogā. Vai par trūkumu atzīstama latviešu pazemība, ganiņa un bārenītes klusā padevība, dažkārt nevēlēšanās vai arī nespēja atzīt un novērtēt pašu tautas vērtības? Par mītu jāatzīst, ka mazums un šaurums nedod pietiekoši vietas izplest spārnus rosmei, jo arvien rodas jaunas iespējas, jauni mērķi un arī jauni sniegumi. Mūsu literātūra nav anonima. Tikai darbā ir spēks!

Prof. B. Jēgers nebija ieradies, bet viņa paredzēto referātu par latviešu grāmatu saglabāšanu nolasīja J. Bičolis. Referātā izteikta nožēla, ka grāmatas netiek krātas sistēmatiski, ka nav arī pilnu periodisku izdevumu komplektu. Rakstnieks H. Krūmiņš runāja par latviešu dzeju pag. gadā. Dzejoļu krājumu skaits lēnām mazinās. Dzejdarbos izteiktas trimdas ilgas un sāpes, tajos iestrāvojas arī modernie ekstrēmi, bet tomēr nezūd pantmērs un tēlainība. Arī paredzētais referents L. Rumaks nebija ieradies, viņa ziņojumu nolasīja skolotājs H. Kreicers. Izdoto grāmatu skaits neceļas, bet par apsikumu žēloties tomēr nevar. Tikai dažu apgādu darbība sāk apsikt, jo latviešu grāmatas jaunus lasītājus negūst.

Prof. A. Annuss pieskārās tēlotājmākslai, kurai vienmēr paliks savs viss tas, kas palika aiz mums, dzimtenī atstājot. Vecās pirtiņas un klētiņas pilda mūsu sirdis. Jaunais trauks jāpiepilda ar garu, kas ņemts līdz no dzimtenes, tas tad jānodod nākošām paaudzēm. Jātic radošajam garam. Latvijas māksla nepazīst rītdienas, bet mūžību. Stiprais nemaldās dzīvē un mākslā.

T. Cirķelis domāja, ka politika mūs neapmierina, bet kultūras vērtības un sniegumi piepilda. V. Dzelme runāja par tautas dejām, uzsverot, ka jaunatnei jādod deju prieks, lai tā būtu vesela miesā un garā. Tautas dejas jāmāca jau skolās. Jāpriecājas, ka deju grupas aug. Interesantu pārskatu par mūziku sniedza V. Steiķe-Dambrāne.

L. Linautam bija daudz interesanta un jauka ko stāstīt par atdzimušo koklētāju kustību. **Pirmie vēsturiskie dati par šo mūzikas instrumentu ir no 1613.** gada; kādā leģendā stāstīts, ka jaunie gari ar elles lielkungu nav pieskārušies koklei, jo tā uzskatīta par Dieva rīku. Par kokli daudz runāts tautas dziesmās. Piecus vecus koklētājus L. Linauts saticis vēl dzīvus: Korātu, Henķi, Poriķi ar dēlu un **Kairi, visus no Kursas. Režisoram P. Ozolam savukārt** bija **daudz stāstāmā par** latviešu te**ātri, kura 100 gadu** jubileju svinēsim 1968. gada 2. jūnijā. Trimdā mums ir labi profesionāli ansambļi un pašdarbības kopas. A. Rubenis pieskārās teātra rītdienai, pakavējoties pie novembrī notikušajām pirmajām Ziemeļamerikas latviešu teātra dienām, kuras devušās daudz laba un ierosinoša.

Konferences nobeigumā pieņēma vairākas rezolūcijas un atzinumus, kurus sniegsim nākošajā numurā.

J. E.

Pirmo vanadzēnu lidojums

Aizritējuši 15 gadu, kopš Klusā okeana rietumu krastā, skaistās Sanfrancisko pilsētas pievārtē Palo Alto darbību uzsāka Daugavas Vanagu apvienība Ziemeļkalifornijā. Tās pirmajā sanāksmē 1952. gada 26. janvārī piedalījās tikai trīs vanagi (T. Silis, V. Pastenieks un L. Siliņš) un divas vanadzes (L. Sile un T. Kolbe), jo „kanaku" lielais vairums vēl bija aizķērušies „skrīningu sietos" Vācijā. Aizvadītajos 15 gados biedru skaits no sākotnējiem 5 pieaudzis uz 147. Trūkumcietēju aprūpei Ziemeļkalifornijas vanagi sagādājuši 18.600 dol. Pie DV apvienības darbojas arī vanadžu kopa ar 47 vanadzēm, kuru darbu aizvadītajos gados vadījušas L. Sile, R. Slavinska, N. Eizena, L. Kiršteina un M. Stabule, bet pašreiz vada I. Blāķe. Ziemeļkalifornijas DV teātri vada L. Stabulis, tas iestudējis 16 lugu režisoru L. Kugures, L. Siliņa, L. Stabuļa un A. Reinvalda vadībā, sniedzot izrādes arī kaimiņu kolonijās. Teātra darbību atzinīgi novērtējis ALAs kultūras birojs, piešķirot tam goda rakstu. Garīgās audzināšanas nozari vada bij. Alūksnes garnizona mācītājs G. Kness-Knezinskis.

Jaunatnes nozarē, kuru vada E. Elstiņš un V. Pastenieks, ietilp DV jaunatnes un vanadzēnu pulciņi. Jaunatnes audzināšanai apvienība veltījusi sevišķu uzmanību, materiāli atbalstot skolas,

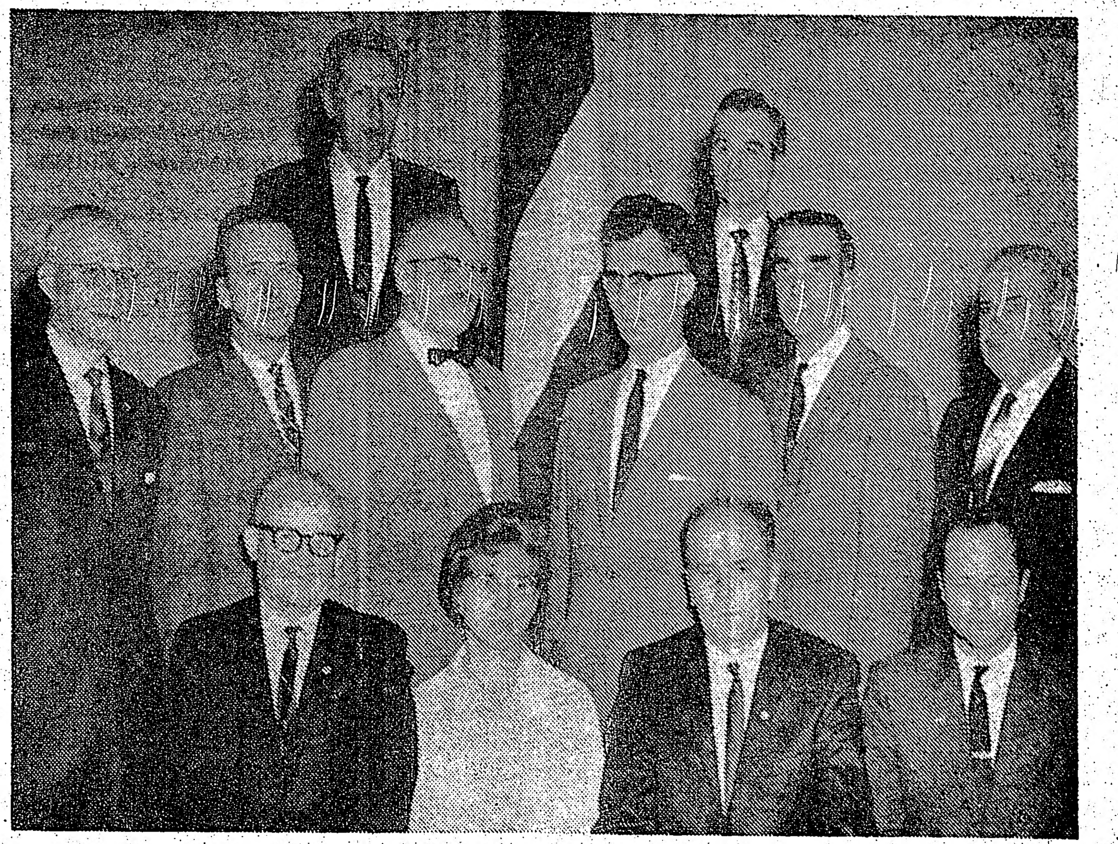

DV Ziemeļkalifornijas apvienības jaunievēlētā valde: pirmā rindā no kreisās — goda priekšnieks T. Silis, vanadžu kopas pr-ce I. Blāķe, apvienības priekšnieks E. Blumbergs un viņa vietnieks L. Skārds; 2. rindā — valdes locekļi V. Ozols, J. Šteinblūms, J. Pružinskis, A. Samats, A. Adītājs un H. Ģimis; aizmugurē — valdes loceklis J. Baltiņš un sekretārs A. Ezergailis.

Foto: E. Elstiņš

vasaras nometnes, bērnu svētkus un Ziemeļkalifornijas sporta kopu. Apvienība jaunatnes darba atbalstīšanai un vanadzēnu audzināšanai izlieto ap 25% no visa budžeta, rīkojot pat īpašas DV jaunatnes un vanadzēnu nometnes jaunatnes latviskajai audzināšanai, savstarpējā draudzības gara izkopšanai un jauniešu ievadīšanai DV organizācijas mērkos un centienos.

Ziemeļkalifornijā uzsāktā vanadzēnu audzināšanas programma un tās panākumi izpelnījušies DV centrālās valdes atzinību, un tā sākusi vanadzēnu audzināšanas ideju iedzīvināt visas organizācijas mērogā. Tā Ziemeļkalifornijas jauno vanadzēnu lidojumam jau pievienojušies vanadzēni citās DV apvienībās ASV, sevišķi aktīvi Ročestrā. Eiropā vanadzēnu kustība plašākus apmērus jau pieņēmusi Anglijā, kur jau radīti 5 pulciņi, tādi darbību sākuši arī Zviedrijā.

DV apvienību Ziemeļkalifornijā kā priekšnieks 14 gadu vadīja T. Silis, bet pašreiz to vada E. Blumbergs. T. Silis ievēlēts par apvienības goda priekšnieku un vada iekšējās informācijas un ideoloģijas nozari. Par sekmīgu kultūrāli sabiedrisku darbību aizvadītajos gados DV apvienība Ziemeļkalifornijā saņēmusi Amerikas latviešu apvienības atzinību un pateicību, kas izteikta piešķirtā goda raksta veidā.

T.

Jaunā audze nedrīkst zust tautai

ANGLIJAS LATVIEŠI SPRIEŽ PAR JAUNATNES JAUTĀJUMIEM, KURI NOZĪMĪGI VISAI TRIMDAS SABIEDRĪBAI

Lai pārrunātu vadlīnijas un praktisko rīcību jaunatnes ievirzīšanai latviskuma sliedēs, to cenšoties panākt ar ārpusskolas audzināšanu un nodarbībām, LNPL sakarniece ar jaunatni — Zigrīda Daškevica Līdsā bija noorganizējusi plašu organizāciju un to jaunatnes lietu kārtotāju apspriedi. Tajā piedalījās LNPL prezidija pr-dis J. Ranka, padomes izglītības nozares vadītājs A. Grigulis, padomes locekļi J. Andrups (pārstāvēja arī Latvju biedrību Lielbritanijā) un A. Tauriņš, DVF jaunatnes daļas vadītājs L. Ceriņš un daļas referents I. Kažociņš, DVF sporta vadītājs A. Freimanis, deju kopas Sakta vadītājs un ELJAs pārstāvis A. Mettas, deju kopas Kamoliņš vadītājs J. Šmits, Bradfordas latviešu skolas pārzinis E. Trēģeris ar audzinātājām P. Asmani, V. Rulliņu un bij. audzinātāju V. Ekstu, Līdsas skolas pārzine R. Jefimova, Koventrijas skolas pārstāve S. Kažociņa, vietējās DVF nod. pr-dis J. Pētersons ar kultūras daļas vadītāju R. Pureniņu, Halifaksas jaunatnes lietu kārtotāja un vanadžu grupas vadītāja B. Dzītare, LKBL pārstāvji J. Zeps un A. Kalvičs un vairāki jauniešu pārstāvji.

Apspriedi atklāja un vadīja LNPL pr-dis J. Ranka, uzsverot, ka pārrunājamās problēmas galvenokārt attiecināmas uz jauniešiem 14 — 18 gadu vecumā, jo tie ir t. s. padsmitnieki, kuru pulcināšanai un vadīšanai līdz šim gaužām maz darīts.

Par līdz šim darīto referēja I. Kažociņš, atzīstot, ka nodarbības nav bijis iespējams izvērst plašāk vadītāju trūkuma dēļ; trūkst tieši tādu vadītāju, kas jau agrāk būtu strādājuši ar padsmitniekiem. Kavēklis ir arī tautiešu dzīvošana izklaidus, samērā mazos centros, kuros ciešāk saslēgties spēj tikai mazas jauniešu grupiņas, kādēļ meklē lielāku sabiedrību, biedrojoties ar angļu jauniešiem. Tomēr tas nenozīmē, ka šos jauniešus jau esam pazaudējuši. Viņi nebūs mums zuduši, ja nāks no ģimenēm, kuras pašas latviskuma kopšanai piegriezušas lielu vērību. Par to jau iepriecinošu ainu deva 1. jauniešu sagaita Koventrijā, kura bija pulcējusi kuplu dalībnieku skaitu; 2. sagaitā kā viesis piedalījās Velsas jauniešu vadītājs, un viņa klātiene neradīja nekādus šķēršļus saprašanās ziņā: debates notika kā angļu, tā latviešu valodā, tās nekļuva par neatrisināmu problēmu.

Tālākās pārrunās noskaidrojās, ka nekādu aktīvitāti Anglijā vairs neuzrāda skauti. Reizi gadā gan sapulcējas neliela vecskautu dzimta, bet tas arī viss. Arī mazpulki, kas savā laikā darbojās Bradfordā, Līdsā un Londonā, kopš ilgāka laika klusē. Zināmu rosību jauniešu pulcēšanā gan uzrāda dažas draudzes, ļoti aktīvas ir deju kopas, arī dažas drāmatiskās kopas, koŗi un sporta kopas, bet tās ir vienības specifiskiem mērķiem un gados vecākiem dalībniekiem.

Kā veidot darbu, lai tieši jauniešus — padsmitniekus ievadītu latviskā dzīves ziņā, lai viņi izaugtu par latviešiem un tādi arī paliktu? Kādā veidā vislabāk padsmitniekus pulcināt kopā? Šai ziņā plašas debates izraisīja jautājums par īpašām jauniešu nometnēm. Augustā tāda paredzēta Almēlijā, bet vai nebūtu iespējams rīkot arī citās vietās? Debatēs uzsvēra, ka nometņu izkārtošana atkarīga no audzinātāju sakomplektēšanas iespējām, jo nometne nedrīkst būt tikai jauniešu priekam vien. I. Kažociņš ieskatīja, ka viens vadītājs nepieciešams uz katriem 8 — 10 jauniešiem; ja to nav iespējams izkārtot, pusaudžu nometnei nebūs panākumu. Padsmitnieki vēl nedzīvo reālitātes robežās, bet gan fantazijas pasaulē, tāpēc nepieciešami audzinātāji, kas viņus vada. Nodarbošanās ar padsmitniekiem ir ļoti nopietna lieta. Jāizstrādā programma, lai vadītāji jau iepriekš zinātu, kas un kā nometnē darāms. Bija arī ierosinājumi par mazāka apmēra nometņu rīkošanu, kuras ilgtu vienu nedēļas nogali un notiktu brīvā dabā, dalībniekiem pārguļot teltīs. Ieteica arī stāties sakaros ar YMCA un citām angļu organizācijām, kurām savi hosteļi, varbūt tie pieejami nometņošanai. I. Kažociņš paskaidroja, ka šādas mītnes gan pastāv, bet jau sen aizrunātas. Dzīvošana teltīs ir laba lieta, bet vienīgi tiem, kuriem ir jau attiecīga pieredze, citādi nedēļas nogale būs samaitāta. Arī daudzām angļu izglītības pārvaldēm ir pirmklasīgas mītnes, bet tās ļoti dārgas. Bija arī ieteikums nedēļu nogalēs pulcēties telpās, kas varētu notikt visu gadu, neatkarīgi no laika apstākļiem. J. Andrups vēlreiz uzsvēra regulāru sanāksmju nepieciešamību un bija domās, ka to izkārtošanā iniciātīva būtu jāuzņemas LNPL sadarbībā ar DVF.

Apspriežot jautājumu par jaunatnes audzinātāju trūkuma novēršanu, bija vairāki priekšlikumi par attiecīgu sagatavošanas kursu nepieciešamību, uz ko J. Ranka pavēstīja, ka šādus kursus visas Rietumeiropas apmērā iecerējis LAK EC. Ja no Anglijas piedalītos 6 vai 7 interesenti, tad jau būtu panākums un krietna pamatbaze. Tā kā līdz šīs ieceres īstenošanai tomēr vēl krietni tāls laiks, sanāksme atzina, ka konkrēta rīcība kontakta nodibināšanai ar padsmitniekiem nepieciešama tūlīt un ļoti aktuālā padsmitnieku jautājuma kārtošanai ievēlēja īpašu padomi: I. Kažociņu, L. Ceriņu, A. Mettasu un Zigrīdu Daškēvicu. Padomei tiesības pieaicināt vēl citus darbiniekus. Jaunās padomes vadību uzņēmās I. Kažociņš, jau šai sanāksmē īsi raksturojot vadlīnijas turpmākajam darbam un uzsverot, ka darbs atsevišķās vietās būs nozīmīgākais. Jāatrod tikai darbinieki, kas noorganizētu jauniešu sanāksmes. Šiem jauniešiem tad jāpalīdz ieaugt pieaugušo sabiedrībā, ko var panākt, ar viņiem kopā darbojoties, viņus pārraugot.

Atgriežoties pie pārrunām par nometnēm, atzina, ka tajās jāvadās arī no pašu jauniešu interesēm un programma tām jāpiemēro, jo jauniešiem ir savas problēmas, kuras vēlēsies apspriest. Jāparedz arī iespēja programmu pēdējā brīdī mainīt, piemērojot to vietējiem apstākļiem. Pieskaroties tieši nometņu programmu jautājumam, J. Šmits iebilda pret nelatvisko šautriņu sviešanas „sportu", kas sevišķi Līdsā kavējot jauniešus piedalīties deju kopas nodarbībās. E. Trēģeris norādīja, ka šautriņas galvenokārt „met" gados

(Nobeigums 8. lpp.)

Jaunzēlandes latvieši ieguva daudz!

(Pārnesums no 1. lpp.)

Maulica un Ed. Šmugajs, bet diskusijas vadīja R. Grīnlauba. Jautājumi izrādījās visai nozīmīgi, piemēram, vai latviešiem trimdā ir skaidri formulēti mērķi un uzdevumi, vai izstrādātas darbības vadlīnijas un rasti līdzekļi mērķu sasniegšanai, vai latvieši varētu saglabāt latviskumu bez latviešu valodas prasmes, kā vērtējamas jauktās laulības, vai ar okupēto Latviju un Pad. savienību būtu jāizdara koeksistence u.t.t. Dažos jautājumos atbildētāju domas dalījās, bet visumā šī diskusiju pēcpusdiena uzskatāma par vienu no vērtīgākajiem sarīkojumiem kultūras dienās, jo par iztirzātajiem jautājumiem un atbildēm, runās vēl ilgi pēc Kraistčērčas dienām.

Solistu koncertā bez soprāniem L. Latiševas un N. Elepānes dziedāja arī mūsu laikraksta pirmajā ziņojumā nemīnētais bass Andris Bērziņš.

Sarīkojumiem aizņemtākā diena bija 28. decembris, kad sākās šacha turnīrs un notika sacensības basketbolā, bet literārajā pēcpusdienā savus darbus lasīja Vilis Gavars, Jānis Līdumnieks (abi no Jaunzēlandes), Kārlis Kāre-Reintāls (Austrālija) un ASV latviešu pasaules apceļotājs Kārlis Pētersons, kamēr austrālieša O. Rozīša darbus nolasīja viņa dēls Juris. Literārā pēcpusdiena atradās V. Lagzdiņa pārziņā. Vakarā savukārt notika teātra izrāde, kurā skatuve bija dekorēta ar īstiem bērziem, kuri ļoti labi iekļāvās „uzburtajā" lauku sētā. Režisors bija Emīls Sūcis, kas pats šai R. Blaumaņa „Ļaunā gara" izrādē tēloja Cīruļu māju saimnieka lomu.

29. decembris sākās ar Austrālijas un Jaunzēlandes latviešu basketbolistu sacensību turpinājumu, cieminiem gūstot uzvaru, bet vakarā skatījām tautas deju priekšnesumus. Sakarā ar jau minēto gaisa satiksmes streiku un citām neveiksmēm, dejotāju grupas nebija ieradušās pilnā sastāvā, bet I. Baltakmene (Kraistčērča) un A. Grimms (Melburna) pāris dienās tomēr bija panākuši gandrīz neiespējamo, un visi tautas deju priekšnesumi ritēja raiti. Angļu un latviešu valodā dejas pieteica un paskaidrojumus sniedza A. Splīte (Velingtona).

30. decembris sākās ar vieglatlētikas sacensībām, kurās galvenos uzvaras laurus plūca Dagnija Bundža. Vakarā notika kopkoŗa koncerts diriģenta K. Svennes (Adelaide) un A. Gavara (Kraistčērča) vadībā, ar savu klātieni pagodināja arī Kraistčērčas katoļu bīskaps B. P. Ašibs.

Sestdiena, 31. decembris piederēja dievkalpojumiem. Katoļu dievkalpojums, kuru vadīja prāvests S. Gaidelis no Austrālijas, asistējot diviem vietējiem mācītājiem, bija pulcinājis ap 50 dievlūdzēju. Jāpiezīmē, ka prāv. S. Gaidelis bija ieradies Jaunzēlandē jau agrāk un paguvis vadīt dievkalpojumus arī citos centros, mudinot tautiešus apmeklēt kultūras dienas. Otrs katoļu dievkalpojums notika Jaungada rītā. Luterāņu dievkalpojumu vadīja māc. R. Reinfelds, pulcinot ap 200 baznīcēnu, katoļu prāv. S. Gaideli un citus katoļticīgos ieskaitot. Atzīmēšanas cienīgs ir fakts, ka šai dievkalpojumā bija ļoti daudz dievgaldnieku.

Gandrīz visu kultūras dienu laiku bija atvērta arī mākslas un daiļamatniecības izstāde, kurā ar saviem darbiem piedalījās latvieši no Austrālijas un Jaunzēlandes, izstādot dažus it interesantus eksponātus.

Bez oficiālajiem sarīkojumiem notika arī tādi, kuri kultūras dienu programmā nebija uzrādīti — Korporāciju kopu tuvināšanās vakars, koristu draudzības vakars, jauniešu saviesīgs vakars u.c. Notika arī izbraukumi pa Kraistčērčas tuvāko apkārtni, apskatot skaistākās un ievērības cienīgākās vietas.

Kultūras dienu labā izdošanās galvenokārt ir enerģiskās rīcības komitejas nopelns, kurā darbojās: O. Puķīte, L. Lagzdiņš, E. Bundža, R. Reinfelds, E. Krimuldēns un V. Bērziņš, bet pelnīts paldies jāteic arī daudziem sekciju vadītājiem un vadītājām.

Pēc lielajiem svētkiem gandrīz neviens Austrālijas latvietis tūlīt nelidoja mājās, bet devās īsākos vai garākos Jaunzēlandes apskates braucienos, kuriem transportu pēc katra vēlēšanās bija sagādājis E. Bundža, daudzreiz ceļoties agrā rīta stundā pēc tikai dažu stundu atpūtas, vai vakarā vēlu ejot kādam braukt gribētājam sagādāt vajadzīgos spēkratus.

Ed. Šm.

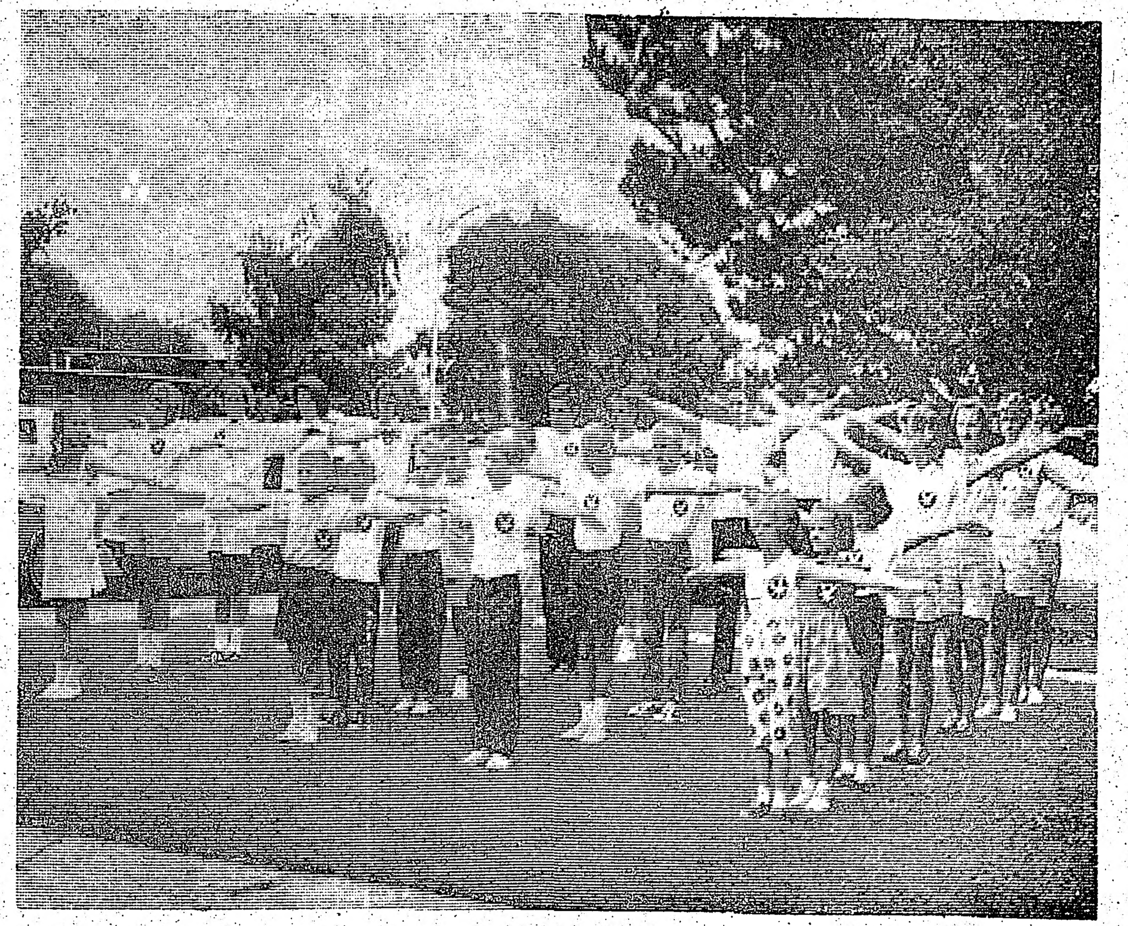

DV Ziemeļkalifornijas apvienības vanadzēni vingrošanas nodarbībās. Foto: E. Elstiņš

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTĪ ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPRECIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens-eļļas apkure. Cena $25.000, iemaksa $4.000.

Avenue Road — Deloraine: Atsevišķs 5 istabu dubultķieģeļu bungalovs, ūdens-eļļas apkure. Cena $20.500, iemaksa $3.500.

St. Clair — Birchmount: 6 istabu dubultķieģeļu māja ar pagrabā izbūvētu dzīvokli. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Cena $19.000. Iemaksa $3.000.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

ITALIEŠU LIETUS MĒTEĻI UZ LATVIJU!

Vienīgā vieta Toronto, kur tos var dabūt — **O R B I T** — 460 BLOOR St. W.

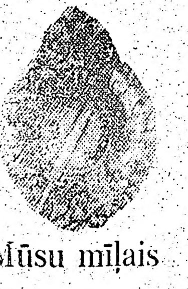

Mūsu mīļais

Jānis Preisbergs

Dzimis 1895. g. 17. oktobrī Kursīšos
Miris 1967. g. 23. janvārī Toronto

Dziļās skumjās

sieva, dēls, vedekla, meita, znots un mazmeitiņa

Nekad nevar būt par grūtu kalpot savai tautai!

PIGBRIDŽAS KARNEVĀLS

notiks 4. februārī, pl. 7.30 vakarā Hamiltonā, 747 King St. E. pie Sanford Ave. modernajā „ROBERTS" restorāna „EBONY" zālē

MASKU GODALGOŠANA — ATSPIRDZINĀJUMI

Ieeja $3.00 — BENNY FERRI deju kapella

Apmeklēt lūdz
HAMILTONAS VANAGI UN VANADZES

Pārdodamas
Gerrard Heinzman
KLAVIERES
mācībām par $325.00
ļoti labā stāvoklī.
Zvanīt 241-0256, Toronto

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

Līdz 4. februārim — O. Grebžes gleznu izstāde Izglītības pārvaldes telpās, 155 College St., 6. stāvā. Atvērta katru darbdienu no plkst. 9—22.

28. janvārī — plkst. 7.30 vakarā Preses balle un 29. janvārī plkst. 1 dienā rakstnieku cēliens Latviešu namā.

29. janvārī — plkst. 5 pēcp. Sv. Andreja baznīcas telpās TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma atcere. Izrādīs T. Zeltiņa „Rīgas ģimnazisti" 4 cēlienos.

4. februārī — pl. 8 vak. Zviedrijā izdoto leģionāru atceres vakars ar žēlsirdīgās māsas — dziedones Martas Cakares piedalīšanos — Latviešu namā.

5. februārī — pl. 5 vak. Edites Timermanes audzēkņu vakars Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.

5. februārī — pl. 7.30 no rītā slēpēšanas izbraukums uz Ērgļu ligzdu no Latviešu nama — Jaunatnes pulciņš „Staburags."

9. februārī — plkst. 8.30 vakarā Latviešu namā Toronto latviešu koncertapvienības rīkotais soprāna Irmas Kurmes koncerts, pie klavierēm Vera Leinvēbere.

10. februārī — pl. 8 vak. Mākslinieku vienības Latvis karnevāls — „Starp debesīm un elli" Columbus zālē (Sherbourne, Linden).

12. februārī — pl. 3 p.p. Latviešu namā Dr. J. Benjamiņš demonstrēs visjaunāko filmu „Jaunākie zemūdens piedzīvojumi okeanā" — TLB sarīkojums.

19. februārī — pl. 5 p.p. Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienību 16. gadasvētki Latviešu namā.

23. februārī, pl. 8 vak., Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: „Vecā Derība un kristietis", māc. R. Ekšteins. Dziedās Maiga Dežardēna, pie klavierēm M. Tūtere.

25. februārī — plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā apvienotā DV un TLB masku balle „Gada pārskats".

5. martā — pl. 6 vak. Raudupietes izrāde Sv. Andreja b-cas sarīk. zālē — DV teātris

8. aprīlī — vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts.

22. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Andreja ev. lut. draudzes koŗa 15. gadskārtējais garīgs koncerts ar solistu un orķestŗa piedalīšanos

HAMILTONA

4. februārī — pl. 8 vakarā tradicionālais karnevāls Pigbridžā Roberts restorāna lielajā zālē, 747 King St. East (pie Sanford ielas).

Zviedrijas izdoto latviešu leģionāru ATCERES SARĪKOJUMS

sestdien, 4. februārī, pl. 8 vak. Latviešu namā Toronto, augšējā zālē.

Piedalās notikumu aculieciniece žēlsirdīgā māsa (dziedone) Marta Cakare no Čikagas (ar atmiņu stāstu un dziesmām). Pie klavierēm pianiste Aina Zemdega.
Ieejas maksa $1.50, studentiem un skolēniem puscenas.

Aicina DV Toronto nod. saime.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss. ....

Adrese: ....

....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..................

.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

mūžīgais Drudzis

motto: labi tam! kam? nervi kā? virves.

vai kāds? var pateikt kur? dabūjamas zāles kas? padzen Drudzi. Es maksāšu cik? prasīs kamēr? vēl dolaram kāda? vērtība Lūdzu! drudzis deldē nervus un Es negribu būt tik! jūtīgs kā? amerikas prezidents kas? pat savu portretu vairs nevar ne acu galā Ieredzēt. tāpēc! pirms vēl kāds? mākslas Kalps sāk uz audekla triept manu ārējo īstenību. man vajaga no mūžīgā drudža atkratīties kas? mani iemīlojis kā? dadzis biksu Stilbu.

pirmo reizi tas man piekērās kad? Es vēl pīpēt nepratu un bites mani sadzēla tā! kā? dabūju bišu druzi kas? mani briesmīgi kratīja un seja man tad! bija sarkana kā? krievu Velnam Lūdzu!

otrreiz drudzi dabūju kad? ūsas sāka degunu rotāt un iemesls bija kaimiņu anna — meita kā? oga un sirds man tad! lēkāja kā? klibs zvirbulis. tas bija mīlestības Drudzis kas? izrādījās bīstamāks nekā! bišu dzēlieni lai! gan no ārpuses Es neizskatījos kā? krievu velns bet. iekšēja īstenība bija čupā kā? hirošima pēc pirmās Atombumbas jo. anna teica ka. Es gan esot puisis kā? zārds bet. šai patīkot cits kas? esot Apķērīgāks.

trešais drudža vilnis vēlās līdz ar Staļina tankiem un lidmašīnām un tas zebija nekāds! joks jo drudzis nu skrapškināja nervus kā? suns aizvērtas virtuves durvis Lūdzu!

tai laikā vajadzēja briesmīgi savaldīties bet. Es nevarēju un mūsu mājas sētniekam kas? gaidīja vispasaules revolūciju un svētdienās valkāja sarkanu kakla saiti — diezgan skaļi uzsaucu: lai! dzīvo Reumatisms...

sētnieks bija ļoti priecīgs ka. atradis jaunu revolūcijas gaidītāju un solīja man iemācīt partijas vēstures īso Kursu bet. Es gribēju lai! vispirms viņš man iemāca labi daudz krievu lamu vārdu un mums iznāca tāds! mērens strīdiņš par to! kas? pirmā vietā: partijas vēstures īsais Kurss vai? suligi krievu lamu Vārdi. draugi pēc tam bez kādas? kautrēšanās mani novērtēja ar humorista Ačuka vārdiem: jānis apdauzījis galvu pret pervētu sētu.

ko? iesākt.

es izšķīros pazust Aizsegā kas? nozīmēja — pārvērsties par pārvietojamu personu.

man laimējās Lūdzu!

vāczemes dievputniņu nometne bija kā? labu nervu dziedēšanas sanatorija jo. UNRRAs mamma gādāja brīvas cigaretes un brīvu putru no kopīgā katla un Es tur dabūju arī redzēt kā? tecina populāro nometnes padzērienu — sievu Vaimanas bet. tie labie gadi ātri aizsteidzās un tad! sākās lielais izceļošanas Drudzis.

ai! ai! ai!

nebija viegli izšķirties kur? enkuru izmest: vai anglijā vai? beļgu pazemē vai? Kanadas mežos vai? tālajā Kengurijā.

Es izvēlējos par mērķi ņujorkas debesskrāpjus jo. toreiz jau paredzēju ka. tēvocis Sēms gādās lai! trūcīgie iekļūst augstākajā Sabiedrībā.

kā? gribēju tā! notika.

sveicināta! amerika. Es aiz prieka sviedu cepuri gaisā bet. kad? izkāpu krastā tad! neviens nevarēja galvot vai? kāds? no tiem milžiem neapgāzās tāpēc! Es pierunāju sievu un bērnus braukt man līdz uz džindžervilli — pilsētu kas? drusku lielāka par mūsu gostiņiem un mazāka par rīgu un kur? priekšā jau bija kādi? pieci simti tādu! pašu dievputniņu kam? debesskrāpji nepatīk.

priecīgu prātu izmetu enkuru džindžervillē un cerēju mierīgi sākt Aklimatizēties bet. miera tur nebija jo. iedzimtie džindžervilles pilsoņi drīz vien lika manīt ka. tāds? vīrs kam? nav sava auto — nav pat norauta sērkociņa vērts Lūdzu!

vai? brīnums ka. man tūliņ piesitās auto pirkšanas Drudzis.

Es kā? apsvilis apskraidīju visas lietotu auto pārdotavas un kad? atradu tādu! kas? spīd kā? tikko lakota Lieldienu Ola tad! tik! vien noprasīju vai? ātruma kaste iekšā un parakstīju parāda zīmi par Divi Simti Piecdesmit un drudzis tūliņ norima un Es jutos kā? cienījams džindžervilles pilsonis kam? ir jau parāds un kas? tāpēc! var vēl ko? citu uz parāda dabūt Lūdzu!

kad? Es jauno sabiedrisko stāvokli īsti apjēdzu tad! sākās atomlaikmetā raksturīgā ķēdes Reakcija:

mēbeļu pirkšanas Drudzis.
mājas pirkšanas Drudzis.
peldambaseina būves
Drudzis
eiropas apceļošanas Drudzis.
draudzes dalīšanas Drudzis.
biedrības nama celšanas
Drudzis.
bankas dibināšanas Drudzis.

pa starpām mazi atelpas brīži un tad! no jauna atkal Lūdzu!

pašulaik modē protestēšana: ja kādam? kas? nepatīk tad! protestē vai? nu ar plakātiem vai? bļaušanu vai? sēdēšanu vai? arī ar vispārēju Ļembastu.

to sauc par prasību Drudzi.

un arī Es esmu ar to aplipis Lūdzu!

man nepatīk nodokļus maksāt un tāpēc! Es gribu aicināt džindžervilles pilsoņus kas? ir pret nodokļiem lai! nāk uz grandiozu pretnodokļu demonstrāciju lai! nāk droši jo. protestētāji arvien kaut ko? iegūst. tā! tad — izredzes visiem un man kā? Nodokļu Apkaŗošanas Kustības Vadonim milzīga popularitāte un Es viegli varētu kļūt par džindžervilles pilsētas Galvu, bet sieva skatās uz mani ar tādām! acīm it kā? Es tiešām būtu galvu pret pervētu sētu apdauzījis un jautā: kad? Es krāsošot virtuvi kad? pulēšot slotas kātu kad? likšot pagrabā plauktus kād? — — — kad? — — kad? — — —

divpadsmit kad? Lūdzu!

vai? nav skaidrs ka, man jātiek no protestēšanas Drudža vaļā lai! tas! maksā ko? maksādams. gan džindžervilles pilsoņi iztiks ar kādu? mazāk populāru pilsētas Galvu. man negribas ar sievu sanīsties jo. to var atļauties tikai tāds! kam? nervi kā? zvejnieka virves gabali — resni un drusku iedarvoti **Lūdzu!**

jānis Briesmīgais III

KAD TUKSNEŠI ZAĻO

Kādreiz krāšņā bagātībā zaļoja Tigras-Eifratas plašā ieleja, vēršot to brīnuma dārzā. Tagad tā ir miris tuksneša apgabals. Līdzīgā kārtā pārtuksnešojās Ziemeļafrika un plašas Āzijas zemju platības. Apūdeņošana sāls nogulšņu ietekmē atnesa iznīcību veģetācijai. Pakistānā no 23 miljoniem akru apūdeņotas zemes puse ir saindēta, līdz 100.000 akru katru gadu jāpamet kā neizmantojamu platību. Sāls šīs platības iznīcinājis, tagad tās pārvēršas tuksnesī, kuŗā nekas nevar augt. Tāds pats liktenis piemeklējis līdzīgus mēģinājumus ASV rietumu tuksnešu apgabalos.

Kā sāls nokļūst ūdenī un zemē? Daudzi klinšaini ieži un minerāli satur lielu daudzumu sāls. Šiem iežiem sairstot, sāls kļūst par zemes virskārtas sastāvdaļu. Lietum līstot, sāls tiek pamazām ieskalota zemes dziļākajos slāņos vai arī ar upju ūdeņiem aizplūst uz jūrām un okeaniem. Karstos un sausos apgabalos process ir pretējs: nokrišņi karstuma dēļ ātri izgaro, sāls nenonāk pārāk dziļi garozā un nākošie ieskalojumi pamazām tuvina sāls garozu zemes virsai, vēršot to nāves tuksnesī. Karstos tropu apgabalos, kur lietus līst lielā daudzumā, sāls neuzkrājas, tādēļ veģetācija ir bagātīga.

ASV laikā starp 20-tiem un 30-tiem gadiem daudzas federālās un sauso pavalstu iestādes pievienojās universitātēm pētījumos, kā novērst augsnes saindēšanu apūdeņošanas rezultātā. Apvienotiem spēkiem problēmu atrisināja un gala iznākumā radīja 300.000 akru lielu brīvdabas siltumnīcu, kuŗā ražas ievāc visu gadu. Apūdeņošanu cilvēks jau pazina kopš civilizācijas sākuma, bet atrisinājumu, kā apūdeņotās platības saglabāt auglīgas gadu no gada, atrada tikai modernā zinātne un amerikāņu dolaru miljoni. Tagad šo brīnumu skatīt un mācīties brauc pētnieki no nabadzīgajām zemēm, lai mēģinātu savās tuksnešu platībās sasniegt to pašu. Kaut process ir vienkāršs, tas maksā milzu naudu.

Šī tropiskā dārza ieleja atrodas Kalifornijas austrumos un dienvidos robežojas ar Meksiku. No ziemeļiem uz dienvidrietumiem šai ielejai ir viegls kritums, tā dodot Kolorado upes ūdeņiem ideālu plūsmu apūdeņojamās ielejas kanālos. Kādas farmas īpašniekam atliek vienīgi piezvanīt, ka viņš vēlas 10 kubikpēdu sekundē ūdens plūsmu savā īpašumā, lai ūdens to noklātu ar 2 collas biezu kārtu. Ielejas pilsētā Imperiālā apūdeņošanas kontroles ierēdnis uz kontrolplāksnes nospiež tikai attiecīgu pogu, un farmai garām plūstošajā kanālī ūdens sāk celties; tad attiecīgais ierīces apkalpotājs nolaiž farmera īpašumam ūdensapgādes aizsprostu, un ūdens sāk plūst izartajās vagās tik ilgi, kamēr pieprasītās 2 collas pārklājušas vajadzīgo vietu. Šāds ūdens daudzums izmaksā 40 dol uz 120 akriem. Ar to pietiek, lai ūdens veldzētu stādus, bet liekais ūdens iesūktos līdz 6 pēdu dziļumam zemē, kur māla drenāžas caurules to uztveŗ kopā ar visu noskaloto sāli un ieplūdina lielākā cauruļu sistēmā. Pēdējās ūdeni novada dienvidrietumu galā esošā Soltonas ezerā. Šai nepārtrauktajā apūdeņošanas — filtrēšanas sistēmā iebūvētas 9500 jūdžu kopgaŗumā mazākas un 1375 jūdzes novadcaurules. Ar nofiltrēto sāls daudzumu varētu katru dienu piepildīt 200 dzelzceļa kravas vagonu. Šīs sistēmas izbūvē ieguldīti 30 milj. dolaru.

Bet tas, acīm redzot, bagātīgi atmaksājas. Janvārī un februārī visa ASV burkānu un kāpostu patēriņa trešā daļa nāk no šīs ielejas. Ziemā katru dienu 400 dzelzceļa kravas vagonu atstāj ieleju ar zaļajiem salātiem 28 milj. dolaru gadā kopvērtībā. 1962. gadā tirgum nodots 549.000 galas lopu. Kokvilnas raža ielejā četrreiz augstāka par valsts caurmēru. Un akrs zemes te maksā 1000 — 1500 dol.

Ielejā visu gadu spīd saule. Ja karstums ēnā sasniedz 120 gradu F, tad saulē tas ir 160. „Mēs necepam olas uz trotuāriem, kā ņujorkieši to dara, mēs tās vārām peldbaseinos," īsumā šo svelmi raksturo kāds farmeris. Šī karstuma dēļ auglīgo un brīnumkošo ieleju neapmeklē ne tūristi, ne arī rūpnieki te vēlas kaut ko celt un ražot. Vienīgie apmeklētāji ir firmu aģenti, kas piedāvā farmeŗiem tiem nepieciešamās preces.

J. U.

PŪCESSPIEĢELIS

Plašākai sabiedrībai vēl nepazītais dzejas dižgars Kurzemnieku Tedis mūsu redakcijai piesūtījis savu jaunāko patriotisko vārsmu, kuŗu arī nekavējamies šai visizcilākajā laikraksta vietā publicēt:

SAUCĒJ PERŠ MŪS „DIŽEM GAREM"

Ja grib tu zint kā Tēv zem taps un kā tā kādreiz tap,
Tev vairāk jālas tautisk press un gudr drukāts lap...
Tik jaunem priekše izkratīt tā vece valdibs pak,
Ko izbijš pīler purine kā palik slapjš zem prak.
Par to nu bērnem bārds sāk augt un ari varen mat.
Tā kreise rok tiem riteņiem rauj are pēdej tap —
Un labe ar tai ule grūž ne smēr bet smilšain trap.
Pat svēte rīte nedzird cit, kā: dālders ir pa knap, pa knap!
Vai aitel ganam prasīt var: cik makse tam tai Parīze pa nakt?..
Bet ja nu kāds ar atstāj muk, kad taisās iet uz kap,
Tad caurums nav kur iegrūst var un ne ar riktīg mak.
Un dzejniec tik no sirds sāpem var paost īrniek smak.
Lien Antiņ krūmes stabul pūst un netais tok uz tak!
God prātiš varbūt māje nāks iekš talar, bikine un frak.

Kurzemniek Teds, Ancastre

NO DOMAS, LĪDZ . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Minsteres latviešu skolas aulā paliekoši dokumentēta latviešu gara kultūras izpausme svešumā, pasvītrojot, ka arī trimdā atrodoties, vēl pēc vairāk nekā 20 gadiem mūsu nacionālā stāja un vieta Vakareiropas tautu vidū nav zaudējusi savu raksturu un spēku un ka tieši Minsteres latviešu pamatskola un ģimnazija ir tā vieta, kuŗa arī neizbēgamā asimilācijas drauda priekšā spēj pastāvēt un pierādīt, ka latviskais gars nav miris.

LCK Vācijā viens no galvenajiem mērķiem vienmēr bijis latviešu fiziskā un garīgā saglabāšana svešumā. Sevišķi lielu vērību LCK veltī latviešu skolas izveidošanai, jo tā simbolizē mūsu nacionālās kultūras degošo lāpu. Tik ilgi, kamēr tā degs, būsim droši, ka dzīva ir arī mūsu griba pastāvēt un izturēt. Šis vienīgās latviešu ģimnazijas pastāvēšana brīvajā pasaulē nav atkarīga tikai no mūsu vēlēšanās, bet arī no mūsu uzupurēšanās gribas. LCK ir pateicīga vācu iestādēm par atbalstu mūsu nacionālās kultūras darbam, kuŗa rezultātā radies arī latviešu mākslinieka—Goppera fonda laureāta Juŗa Soikana monumentālais sgrafito. Arī nākotnē no latviešu sabiedrības visā brīvajā pasaulē LCK sagaida tikpat lielu atbalstu gan morāliski, gan materiāli, lai abas Minsteres latviešu skolas varētu pastāvēt visu trimdas laiku.

PĀRDODIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Birchmount: 6 istabu dubultķieģeļu mā... izbūvētu dzīvokli. Privāts iebrauca... garāža. Cena $19.000. Iemaksa $3.000.

...ALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ ... LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

...IJU!

...zis

kaut ko? iegūst. tā! tad — izredzes visiem un man kā? Nodokļu Apkarošanas Kustības Vadoņim milzīga popularitāte un Es viegli varētu kļūt par džindžer villes pilsētas Galvu, bet sieva skatās uz mani ar tādām! acīm ir kā? Es tiešām būtu galvu pret pervētu sētu apdauzījis un jautā: kad? Es krāsošot virtuvi kad? pulēšot slotas kātu kad? likšot pagrabā plauktus kād? — — kad? — + kad? — — — divpadsmit kad? Lūdzu! vai? nav skaidrs ka, man jātiek no protestēšanas Drudža vaļā lai! tas! maksā ko? maksādams. gan džindžervilles pilsoņi iztiks ar kādu? mazāk populāru pilsētas Galvu. man negribas ar sievu sanīsties jo. to var atļauties tikai tāds! kam? nervi kā? zvejnieka virves gabali — resni un drusku iedarvoti Lūdzu! jānis Briesmīgais III

— ZAĻO —

trauktajā apūdeņošanas — filtrēšanas sistēmā iebūvētas 9500 jūdžu kopgarumā mazākas un 1375 jūdzes novadcaurules. Ar nofiltrēto sāls daudzumu varētu katru dienu piepildīt 200 dzelzceļa kravas vagonu. Šīs sistēmas izbūvē ieguldīti 50 milj. dolaru.

Bet tas, acīm redzot, bagātīgi atmaksājas. Janvārī un februārī visā ASV burkānu un kāpostu patēriņa trešā daļa nāk no šīs ielejas. Ziemā katru dienu 400 dzelzceļa kravas vagonu atstāj ieleju ar zaļajiem salātiem 28 milj. dolaru gada kopvērtībā. 1962. gadā tirgum nodots 549.000 gaļas lopu. Kokvilnas raža ielejā četrreiz augstāka par valsts caurmēru. Un akrs zemes te maksā 1000 — 1500 dol.

Ielejā visu gadu spīd saule. Ja karstums ēnā sasniedz 120 gradu F, tad saulē tas ir 160. „Mēs necepam olas uz trotuāriem, kā ņujorkieši to dara, mēs tās vārām peldbaseinos," īsumā šo svelmi raksturo kāds farmeris. Šī karstuma dēļ auglīgo un brīnumkošo ieleju neapmeklē ne tūristi, ne arī rūpnieki te vēlas kaut ko celt un ražot. Vienīgie apmeklētāji ir firmu aģenti, kas piedāvā farmeriem tiem nepieciešamās preces. J. U.

NO DOMAS LĪDZ . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Minsteres latviešu skolas aulā paliekoši dokumentēta latviešu gara kultūras izpausme svešumā, pasvītrojot, ka arī trimdā atrodoties, vēl pēc vairāk nekā 20 gadiem mūsu nacionālā stāja un vieta Vakareiropas tautu vidū nav zaudējusi savu raksturu un spēku un ka tieši Minsteres latviešu pamatskola un ģimnazija ir tā vieta, kurā arī neizbēgamā asimilācijas drauda priekšā spēj pastāvēt un pierādīt, ka latviskais gars nav miris.

LCK Vācijā viens no galvenajiem mērķiem vienmēr bijis latviešu fiziskā un garīgā saglabāšana svešumā. Sevišķi lielu vērību LCK velti latviešu skolas izveidošanai, jo tā simbolizē mūsu nacionālās kultūras degošo lāpu. Tik ilgi, kamēr tā degs, būsim droši, ka dzīva ir arī mūsu griba pastāvēt un izturēt. Šīs vienīgās latviešu ģimnazijas pastāvēšana brīvajā pasaulē nav atkarīga tikai no mūsu vēlēšanās, bet arī no mūsu uzupurēšanās gribas. LCK ir pateicīga vācu iestādēm par atbalstu mūsu nacionālās kultūras darbam, kura rezultātā radies arī latviešu mākslinieka—Goppera fonda laureāta Jura Soikana monumentālais sgrafito. Arī nākotnē no latviešu sabiedrības visā brīvajā pasaulē LCK sagaida tikpat lielu atbalstu gan morālisko, gan materiālo, lai abas Minsteres latviešu skolas varētu pastāvēt visu trimdas laiku.

✝

Mūsu mīļais filistrs — dibinātājs

mag. iur. JĀNIS PREISBERGS

dzimis 1895. gada 17. oktobrī Kursīšu pagastā Latvijā,
miris 1967. gada 23. janvārī Toronto, Ont., Kanadā.

Liec zobenu zem galvas
Uz dziļi neiemiedz . . .

KORP. TERVETIA

PĀRSŪTĀM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINĪSU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

Toronto Window MFC Co. Ltd
165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

Pārdodami
somu parauga
ledus urbji
6,5 collas diametrā par $7.50.
Mr. P. MANNINEN
327 Lippincott St., Toronto.
Tel. LE5-0303 vai V. Kangas 222-7142

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

✝

Fil! **Jānis Preisbergs** Terv.

miris 1967. gada 23. janvārī Toronto
Sēro
TORONTO KORPORĀCIJU KOPA

✝

Mūsu mīļais
JĀNIS PREISBERGS
miris 1967. gada 23. janvārī Toronto

Dziļās sērās
LINDA UN ALFREDS TINT

KAS? KUR? KO? TORONTO

Robertson Motors -
1515 Danforth Ave.,
Toronto, tel. HO 6-1131
Pārstāvis
HANS PLAUDE
Chevrolet - Oldsmobile - Chevy - Chevelle

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca
1095 QUEEN ST. E.
HO 6-5152

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

789-1511
Alfred Stikuts Realtor
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

PUĶU VEIKALS
Venus
Ziedi un ziedu sakārtojumi visām vajadzībām
Piegādā Lieltoronto robežās un pārsūta uz visām pilsētām brīvajā pasaulē. 231 Roncesvalles Ave., tālr. LE 4—4645, Toronto, pēc darba LE 3—4037.
A. PUTNIŅŠ

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

---

Ir **liela** starpība
apdrošināšanā

VALD. BEBRIS
Rūpējas par jūsu drošību jau 16 gadu
PL 9-0266.

Jones — Danforth
izīrējams
PIRMAIS STĀVS —
2 istabas, virtuve un saules istaba ar mēbelēm — pieaugušiem.
Zvanīt pēc plkst. 6 vak.
463-7782, Toronto.

Victoria Park Kingston Rd.
izīrējama
neliela mēbelēta
ISTABA AR VIRTUVI
(plīts un izlietne).
Zvanīt katrā laikā
OX 1-2429 Toronto.

BĒRZIŅŠ
Realty Ltd.
Arnolds Bērziņš
316 Harbord St. LE 4-8447
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.
APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.
OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.
NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

INTERIORS
by AUSEKLIS JANSONS
Paklāji — vietējie un importētie
Aizkari — Mēbeles — tīka vai valrieksta koka — Eļļas gleznas
2912 DANFORTH AVE., TORONTO 13
telefons 698-1469

O. J. PUĶĪTIS, B.A., LL.B.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tālrunis 364—9276
885 Dundas Street West
Toronto 3, Ontario

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

Everlast Heating Co. 463-3613
Ierīko jaunas un labo vecas gāzes un eļļas apkures ierīces.
Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās 465-5317

JAUNĀKIE IZDEVUMI

B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globālā būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
P. Jegere - Freimane — Es atgriežos pie sevis	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
H. Marnics — Mūsu baltā Daugava	$4.80
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
A. Eglītis — Nav tak dzimtene	$4.80
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Ugunī	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
A. Ivaska — Ezera kristības, dzejoļi	$3.60
Dz. Kiršteins — Kad lielgabali klusē, romāns	$4.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$8.50
Dr. A. Mauriņš — Viss neiznīkst, laikm. eseja	$2.80

DV grāmatnīcā—491 College St., Toronto 4, Ont.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas
sarīkojumiem un viesībām
Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto.

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W., Toronto 4 Ont., tālr. 533—2837
Tautiešiem atlaide

CREST FLORISTS HU 7-0491
567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)
Ziedi katrai vajadzībai. A. Nulīša, V. Reinholda un G. Tiltiņa gleznas.
Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS, TRIVETT & PARK
BARRISTERS and SOLICITORS
tel. 863—4451
365 Bay Street, Toronto

Vecāks nesmēķ. pāris
MEKLĒ
1—2 nemēbelētas istabas ar virtuvi klusā mājā.
Zvanīt 533-6087.

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana ■ palielinājumi ■ duplikāti ■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

AG ROTAS

A. GUGĀNS
ZELTKALIS
Darbnīcā — tel. 444—4033
25 Moccasin Trail,
Don Mills, Ont.

Estd. 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās.

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH—ANN'S Beauty Salon
1 A Browning Ave., HO 3—5198, Toronto.

MĒS IESPIEŽAM
■ LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
■ VIZĪTKARTES
■ DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
■ KONCERTU PROGRAMMAS
■ SARĪKOJUMU BIĻETES
■ PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
■ VESTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
■ GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
Tel. EM 6—5946
Suite 545
17 Queen Street E.,
Toronto 1, Ontario.

Izdaru visāda veida
APMETUMU DARBUS
iekšpusē un ārpusē.
Lieku grīdu plates (tiles).
Darbs garantēts.
BRUNO LIELBĀRDIS
769—8280

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST. KĀRKLIŅŠ
Pārstāvis
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Lawrence — Mc Collan: 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, ultra moderna virtuve, 4 daļīga vannas istaba, izbūvēta atpūtas telpa pagrabā ar bāru, privāts iebraucamais ceļš un vieta garāžai. Gaumīgi iekārtots dārzs ar kokiem. Labi uzturēts īpašums. Cena $28.500,00.

Danforth — Logan: 6 istabu māja, jauna apkures sistēma, vannas istaba, liela virtuve, garāža. Cena $12.900,-.

Broadview — Gerrard: 6 istabu pilnīgi izremontēta māja, jauna ūdensvadu sistēma, liela moderna virtuve, modernizēta vannas istaba. Iemaksa $1.900.-.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARĪ IZKĀRTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLĪDZĪBAS

SPORTS

LATVIEŠU ŠACHISTA UZVARA ASV

Lielisku panākumu guvis mūsu šachists Juris Zvērs Milvokos, uzvarot Bell telefona sabiedrības rīkotajā šacha korespondences turnīrā, kurā piedalījās gandrīz 900 dalībnieku. Ka šī uzvara nav tikai laime, pierāda fakts, ka J. Zvērs šai pašā turnīrā panācis uzvaru arī 1962. un 1964. gadā. Tā vien liekas, ka arī 1968. gadā uzvarētājam vajadzētu būt Jurim Zvēram, ja jau viņš „nolēmis" uzvarēt visos pārskaitļa gados — 1962., 1964. un nu arī 1966. gadā...

Bija laiks, kad arī Toronto latviešu šachistu saimē valdīja liela rosība, notika sanāksmes, klasifikācijas turnīri, meistarsacīkstes, sacensības ar kanadiešu klubiem, baltiešu meistarsacīkstes u.c. Tas bija 50-to gadu pirmajā pusē — laikā, kad par rosības trūkumu nevarēja sūdzēties arī citās sporta nozarēs. Pirmajās latviešu meistarsacīkstes toreiz uzvarēja A. Augulis, bet tālākajās vietās ierindojās Bertušs, Skrastiņš, Atkauķis, Teteris, Skujiņš, Simsons, Luters un Eichmanis.

Šis Kanadas latviešu „šacha atmodas" laiks tomēr jau pieder vēsturei, tāpat kā sekojošā vēsturiskā šacha partija, kuŗa 1804. gada 20. martā spēlēta Malmezonā, Francijā. Baltos kauliņus vadīja Napoleons Bonaparts, bet melnos — Deremiza kundze: 1) Zc3; e5; 2) Zf3; d6; 3) e4; f5. 4) h3; b:b. 5) Z:e4; Zc6. 6) Zfg5; d5. 7) Dh5x; g6. 8) Df3; Zh6. 9) Zf6x; Ke7. 10) Z:bx; Kd6. 11) Ze4x; K:Z. 12) Lc4x; K:L. 13) Db3x; Kd4. 14) Dd3 mats.

„Pašreiz pie Toronto latviešu biedrības organizējas īpaša šacha sekcija, kuŗa jau sanākusi dažas sanāksmēs. Vēlēsim, lai sekcijai izdotos panākt jaunu „šacha atmodas" laiku vietējos latviešos.

★

Lielas „galvassāpes" šachs agrāk sagādāja pašreizējam Toronto latviešu sporta kluba priekšsēdim E. Skujiņam, kam vajadzēja atlicināt laiku arī basketbolam, volejbolam, futbolam un galda tenisam. Atskatot futbolu, viņš pārējiem sporta veidiem palicis uzticīgs vēl šodien, galda tenisā kopā ar dzīvesbiedri Birutu un vēl tikai 8 gadus veco dēlu Viktoru pat aktīvi piedaloties Toronto līgu spēļu 5. klasē. Šī mūsu vienība, kas startē ar nosaukumu Victor & Co, pašreiz atrodas 4. vietā, bet šīs klases spēlētāju vidū E. Skujiņš ir pirmais ar 22—2 punktiem.

Toronto līgu 4. klasē vienība Toronto Latvians Nr. 3 (Purmalis, Dobrovičs, J. Ķeniņš un J. Vellands) pašreiz atrodas 5. vietā, bet 3. klasē vienība Toronto Latvians Nr. 2 (Z. Zamuēls, E. Puķītis un Atvars) ieņem 4. vietu. Turpretim jau 2. vietā 2. klases sacensībās izvirzījusies sieviešu vienība Amazones, kuŗas sastāvā spēlē arī mūsu labākās galda tenisistes V. Ādmine un Ž. Marinko. Ne tik labi veicas vienībai Toronto Latvians Nr. 1 (Ingelevičs, Bundža un Z. Vellands), kuŗa tai pašā klasē pašreiz atrodas tikai 8. vietā. Šīs klases teicamāko spēlētāju sarakstā 7. un 8. vietu dala V. Ādmine ar B. Ingeleviču, kas ieguvuši 14—40 punktu. Vissekmīgāk mūsu galda tenisisti startē 1. klasē, kur vienība Kitchener Latvians izvirzījusies 1. vietā. Vienībā spēlē M. Žulps, L. Eichvalds, J. Kūlītis un J. Kuga. Šīs klases sekmīgāko spēlētāju sarakstā 6. vietā atrodas M. Žulps ar 13—2 punktiem, bet J. Kūlītis ar iegūtiem 13—8 punktiem dala 7. un 8. vietu.

Toronto līgu spēles galda tenisā notiek pirmdienu un trešdienu vakaros plkst. 7.30 Latviešu nama zālē.

V. Teteris

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Kanadas federālajai valdībai pašlaik galvassāpes sagādā stīvēšanās ar Džemu Rokfelleru, „Mercantile Bank of Canada" valdes priekšsēdi. 1963. gadā ASV valdība nopirkusi šo banku, bez sazināšanās ar toreizējo Kanadas finanču ministru V. Gordonu, vienojoties vienīgi ar bankas holandiešu tautības īpašnieku. Pēc bankas pārņemšanas amerikāņu rokās, V. Gordons ierosināja likumprojektu ārvalstu banku kapitāla ierobežojumam Kanadā. Pret šo likumu ASV tagad skaļi protestē, saucot to par netaisnu. Debatēs parlamentā, kuŗās liecināja Rokfellers un R. Mekfašns, bankas direktors, Kanadas valdība ASV prasības noraidīja.

☆ Arī Toronto skolēniem var gadīties necerētas brīvdienas, jo skolotāji ar Toronto skolu pārvaldi algu jautājumā nevar vienoties. Ontario provincē gan skolotāju streiks ir nelegāls, tādēļ skolotāji draudējuši masveidā atstāt darbu sākot ar septembri. Skolu pārvalde noteikusi par vienošanās datumu 1. martu.

☆ Ontario premjērs Dž. Robarts paziņojis, ka provinces valdība Rietumontario universitātei piešķīrusi 30 milj. dolaru universitātes slimnīcas celšanai jauno mediķu praktiskām apmācībām. Šāda veida mācībslimnīca būs pirmā Ontario provincē, otru līdzīgu paredzēts iekārtot arī Makmastera universitātei Hamiltonā.

☆ Interesanta lieta atklājusies federālajā parlamentā. Runājot par to, kur palikuši Vankuverā savāktie 50.000 dolaru palīdzībai Vietnamā, ministru prezidents L. Pīrsons izteicās, ka 90% šīs summas nosūtīti uz Ziemeļvietnamu medikamentiem. Parlamenta pārstāvis E. Vuljams (Wooliam) no Baurīveras vērsa parlamenta uzmanību uz to, ka 90% savākto līdzekļu saņēmuši vietkongi citiem nolūkiem, nevis palīdzībai civilistiem. Pīrsons paskaidroja, ka sūtījuma detaļas nav zināmas, parlamentam arī neesot tiesību Ziemeļvietnamas valdībai prasīt paskaidrojumus par sūtījuma izlietošanu. Minētos līdzekļus savākusi Kanadiešu palīdzības komiteja Vietnamas civilistiem, kuŗas dibinātājs ir Vankuveras chirurgs Dr. Aliens M. Ingliss. Bet zīmīgi, ka Kanadas valdība, kaut fonda nosaukumā vispārīgi minēta tikai Vietnama (varbūt maldinātājos nolūkos!), tik centīgi „atbalsta" ideju, ka medikamenti un nauda jāsūta visvairāk uz Ziemeļvietnamu, kaut nav nekādas garantijas, ka tos neizmanto komūnistu vietkongi militāriem nolūkiem.

☆ Arī Ontario provinces premjērs Dž. Robarts, atklājot parlamenta šāgada sesiju, solīja to gaŗu un aktīvu. Zīmīgāko apspriežamo iesniegumu vidū ir pārmaiņas kādā līdz šim novārtā atstātā likumā — par kompensāciju personām, kuŗas ievainotas, palīdzot policistam pienākumu veikšanā. Līdz šim personām, kas brīvprātīgi nākušas palīgā policistam, kad tas apdraudēts, nav bijušas tiesības uz kompensāciju, ja tās cietušas palīdzību sniedzot. Ja policija aicinājusi kādu civīlistu palīgā, un tas ievainots, viņš varēja saņemt kompensāciju. Šī likuma ietekmē kā Kanadā, tā ASV pilsoņi parasti tikai noskatās, kad kriminālisti apdraud likuma sargus to pienākumu pildīšanā, nesteidzoties palīgā. Lieki bilst, ka par sabiedrības vispārējo morāles līmeni šāda nostāja ir spilgta liecība.

Mūsu draugs

TEODORS KAMINSKIS

dzimis 1908. gada 18. novembrī Madonas apriņķī, mūžībā aizgājis 1967. gada 8. janvārī, apbedīts Sv. Katrīnu Victoria Lown kapsētā.

Liec zobenu zem galvas
Un dziļi neiemiedz,
Tavs gods un tēvu zeme
Tev cieši dusēt liedz!

Par viņu sēro
DRAUGI SV. KATRĪNĀS

Pad. savienības loma Vietnamā

Kamēr ASV prezidents **Džonsons** publiski joprojām runā par atbruņošanos, atomieroču ierobežošanu un ciešākām saitēm ar **Pad. savienību**, kamēr Vašingtona visās Tālo austrumu nelaimēs vaino sarkano Ķīnu, aizkulisēs sāk izkristallizēties patiesība, kuŗai nav nekāda sakara ar augšminētiem faktoriem. ASV politikas noteicējos, jo sevišķi vadošajās militārajās aprindās, pamazām radusies pārsteidzošā un uztraucošā atziņa, ka Vietnamas kaŗā daudz vairāk iejaukta Pad. savienība nekā sarkanā Ķīna. Bez tam amerikāņi vēl nākuši pie atziņas, ka Maskavai Hanojā daudz lielāks iespaids, nekā krievi izrāda, kādēļ no miera sarunām līdz šim nekas nav iznācis tikai tādēļ, ka Kremlis vēlas, lai tādas nenotiktu. Visiem šiem jaunatklājumiem ir arī savs gala punkts: Vašingtona atzinusi, ka Pad. savienība joprojām vēl nav atkāpusies no sava mērķa un nav atmetusi savu komūnisma pamatpolitiku par visas pasaules iekaŗošanu.

Vietnamas kaŗš amerikāņiem sāk maksāt tik dārgi kā naudā, tā arī cilvēku zaudējumos, ka ar virspusēju sarkanās Ķīnas vainošanu vairs nepietiek. Ir pienācis laiks „parušināties" mazliet dziļāk, lai atklātu īsto kaŗa rata griezēju. Ziemeļvietnamai, protams, palīdz arī sarkanā Ķīna, bet visvairāk gan tikai ar propagandu un solījumiem, turpretim materiālās palīdzības lauvas tiesa nāk no Pad. savienības. Sarkanā Ķīna vien, — saka amerikāņu lietpratēji, — Vietnamas kaŗu pašreizējos apmēros nespētu izturēt, bet Pad. savienība to spēj. Maskavai Vietnamas kaŗš izmaksā apmēram vienu trīsdesmito daļu no tā, ko tur iegulda ASV, pie tam nezaudējo tikpat kā nevienu **cilvēku**.

Ļoti iespējams, ka Vašingtonas uztverē tagad pienācis īstais laiks Vietnamas kaŗa vainas pagriešanai uz Pad. savienības pusi. Katrā ziņā par pēdējās lomu nākotnē runās vairāk nekā līdz šim un arī skaidrākā valodā.

Iekšējā politiskā chaosā mutuļojošā sarkanā Ķīna Ziemeļvietnamai palīdz ar rīsu, vieglieм ieročiem un municiju. Šī palīdzība partizānu kaŗā kļūst noderīga tikai tad, kod komūnistu cīnītāji jau sasnieguši Dienvidvietnamu. Visu pārējo kaŗa veicināšanai, sākot ar Ziemeļvietnamas smago rūpniecību, militāro transportu, aviāciju, degvielām un pretgaisa aizsardzību, Hočiminam dod Pad. savienība un tās satelīti Bulgārija un Čechoslovakija. Maskavai militārā un niecīgā saimnieciskā palīdzība Ziemeļvietnamai tagad jau tomēr izmaksā vienu biljonu dolaru gadā. Bet Kremlis ar biljoniem nesvaidās. Par kaut ko iedotu tas vienmēr grib saņemt pretī daudz vairāk. Kā vairojušās Maskavas intereses Ziemeļvietnamas kaŗā, pierāda daži vienkārši skaitļi. No 1955. līdz 1965. gada sākumam gadskārtējā militārā palīdzība svārstījās ap 35 milj. dol., 1966. gadā tā pārsniedza 700 milj. un šogad būs vismaz apaļš biljons. Šis Pad. savienības ieguldījums tomēr nes augstas dividendes. Ar savu militāro palīdzību Ziemeļvietnamai Maskava iesaistījusi ASV ilgstošā un asiņainā kaŗā. Naudā, pēc jaunākajiem Vašingtonas datiem, amerikāņu nodokļu maksātājiem Vienamas kaŗš 1967. gadā prasīs 30 biljonu dolaru. Kā financiālā, tā arī dzīvā spēka zaudējumu ziņā Korejas kaŗš jau nobīdīts gluži citā plāksnē, jo Vietnamai tagad ierdalīta vieta tūlīt aiz otrā pasaules kaŗa. Janvāŗa otrā nedēļā vien amerikāņi zaudēja 1188 kritušo un ievainoto.

Vadīdamies no Pad. savienības lomas Vietnamā, ASV militāristi sākuši runāt valodu, kuŗa pagaidām vēl par stipru valdības ausīm, un proti, ka Vietnamā ASV un Pad. savienība atrodas kaŗa stāvoklī. Kravas mašīnas, kas gaŗās kolonnās iefiltrē komūnistu kaŗavīrus un kaŗa materilus Dienvidvietnamā, nāk no Pad. savienības, tāpat šo mašīnu degviela. Arvien vairāk Ziemeļvietnamas cīnītājiem atņemtie ieroči un kaŗa materiāli uzrāda Pad. savienības un Čechoslovakijas fabriku zīmes. Visa Ziemeļvietnamas kaŗa aviācija — Mig-15, 17 un 21 tipa iznīcinātāji, skaitā ap simtu — nāk no Pad. savienības. Bez tam no Pad. savienības pievesti ap 3000 zenītlielgabalu, izbūvēts liels skaits pretgaisa raķešieroču (ar padomju raķetēm, kuŗas pret amerikāņiem jau izšautas vairāk par tūkstoti, tiešos trāpījumos notriektas 30 amerikāņu lidmašīnas), kuŗas ar 2000 padomju technikų palīdzību apkalpo ziemeļvietnamieši. Krievi ļoti stingri pastāv uz to, ka uz amerikāņiem nekad nav šāvuši. Viņu techniķi raķetes tikai pielādē un notēmē, bet pogas nospiešanai piesauc katrai raķešbazei piekomandētu ziemeļvietnamieti... Katrā ziņā amerikāņi padomju ieroču ugunī virs Ziemeļvietnamas zaudējuši 460 lidmašīņu.

Jaunākās ziņas no Saigonas liecina, ka krievi uzsākuši vairāku tūkstošu ziemeļvietnamiešu lidotāju apmācību. Pirmo reizi komūnistu pusē manīta Pad. savienībā būvētu helikopteru darbība, tāpat virs Ziemeļvietnamas arvien lielākā skaitā redzamas padomju transportlidmašīnas.

Lielākā Pad. savienības palīdzības tiesa Ziemeļvietnamai pienāk pa jūras ceļu, pārējais ceļo vai nu pa gaisu, vai dzelzceļu caur sarkano Ķīnu. No šī maršruta krievi gan pēc iespējas izvairās, pa dzelzceļu sūtot vienīgi nesvarīgākās un nevērtīgākās preces. Kremlis jūtas ļoti aizkarts, ka ķīnieši tā sūtījumus apzināti aizkavē, bet ar to vien Pekinga nebūt neapmierinās. Daudzos gadījumos krievu precēm uzrakstus „likvidē" un uzkrāso jaunus: „No Ķīnas, ar mīlestību". Tomēr ķīnieši nav šīs spēlītes izgudrotāji. Krievi savā laikā to pašu praktizēja attieksmē uz amerikāņu ražojumiem...

Bija laiks, kad Maskava pa dzelzceļu caur **sarkano Ķīnu uz** Ziemeļvietnamu sūtīja SAM tipa pretgaisa raķetes, veca un moderna tipa iznīcinātājus. Tagad to vairs nedara, jo ķīnieši neapmierinājās vienīgi ar sūtījumu satura pārbaudi, bet tos aizturēja, no visa derīgā vispirms izgatavojot sīkus plānus! Kad Maskava to konstatēja, bija jau mazliet par vēlu.

Katru mēnesi Ziemeļvietnamā pienāk 80.000 tonnu preču no Pad. savienības. Vismaz pa vienam padomju kuģim dienā iebrauc amerikāņu lidotāju bumbu neskartajā Haipongas ostā, izlādējot ne tikai saimnieciskajai palīdzībai domāto, bet arī milzu kvantumos ieročus un citus kaŗa materiālus, liekot uztraukties amerikāņu militāristiem par šīs ostas neaizkaramību. Haipongas iznīcināšana komūnistiem būtu smagākais trieciens visā līdzšinējā kaŗa gaitā.

Ir pienācis laiks sākt atklāti runāt par Pad. savienības lomu Vietnamas kaŗā, bet reizē arī jāvaicā, kādēļ šī loma vēl tik ierobežota. Neriskējot ar saviem cilvēkiem, arī neriskējot kaŗu pret ASV, Maskava Vietnamā varētu atļauties vēl daudz vairāk. Ziemeļvietnama, piemēram, gribētu tanku raķetes un zemūdenes, jo tai nav nekādu iespēju apkaŗot amerikāņu 7. floti Tonkinas līcī. Pad. savienība gan ir ieinteresēta eventuālā Hanojas uzavarā, bet ar to nav jāsteidzas. Maskavai svarīgi tikai saistīt amerikāņus pēc iespējas ilgāk Vietnamā, sagādājot viņiem iespējami lielākos zaudējumus. Ar to ASV tiek vājinātas, bet Pad. savienība automatiski stiprināta. Ja Vašingtona Vietnamas kaŗu pastiprinās, lielāku palīdzību Ziemeļvietnamai sniegs arī Pad. savienība. Nav noliedzams, ka amerikāņi Vietnamā iestiguši, un Pad. savienība cenšas gādāt, lai pašreizējā situācija turpinās iespējami ilgi. Uz miera sarunām nav nekādu cerību: katrā ziņā nav nekāda pamata cerēt, ka miera sarunas varētu sākties ar Pad. savienības starpniecību. Bez Maskavas starpniecības sarunas kādreiz, varbūt, kļūs iespējamas.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature"?

Jaunā audze...

(Pārnesums no 5. lpp.)

vecākie, viņi aktīvās sporta gaitas jau izbeiguši, kādēļ ir labi, ka tie turpina kopā sanākt. „Kuŗš sports tad ir latviskais?"— savukārt jautāja A. Freimanis. „Senie latvieši cīnījās ar vālēm." Jaunieši grib sportot, un tieši sports ir tas, ar ko jaunatni var ieinteresēti piedalīties latviešu sagaitās.

Tālākās pārrunās B. Dzītare, kuŗa uzņēmusies Halifaksas jauniešu rosināšanu uz pulcēšanos, vēstīja, ka Halifaksā ir tikai 3 — 4 bērni, kuŗi runā latviski, bet ap 60, kas mūsu valodu nemaz neprot. „Mēs viņiem gan varam stāstīt par Latviju, bet tas jādara angliski." J. Andrups atzina, ka tā ir ļoti smaga problēma, kuŗu daļēji spētu atrisināt tikai skola, tādēļ tāda Halifaksā katrā ziņā būtu noorganizējama.

Atgriežoties pie pusaudžu problēmas, J. Andrups ieteica ELJAi atjaunot kādreizējo kopu darbību: „Tā bija ļoti svētīga lieta, kas nāktu par labu paša organizācijai un visai jaunatnes audzināšanas problēmai." Viņi lika jauniešiem pie sirds pulcēties arī latviešu koŗos, jo tā nav nasta, kuŗa būtu nepārvarama. Ar latviešu dziesmu jaunieši ieaugtu latviešu sabiedrībā un veiktu savu nacionālo pienākumu. J. Andrups arī mudināja jauniešus lasīt latviešu grāmatas, jo pašreiz galvenā lasītāja ir vecākā paaudze. Ja tā turpināsies, grāmatu publicēšana apstāsies. Visās vietās, kur risinās nodarbības ar jaunatni, darbības programmās jāuzņem arī latviešu grāmatu lasīšana un debatēšana par izlasīto. Pieskaŗoties ELJAs salidojumos skartajām nacionālpolitiskajām problēmām, J. Andrups aicināja spriedējus pirms nozīmīgu lēmumu pieņemšanas sazināties ar citām centrālām organizācijām. ELJAi bijuši vairāki semināri un kongresi, kuŗos pieņemtas daudzas nozīmīgas un vērtīgas rezolūcijas, bet, diemžēl, arī dažas neakceptējamas.

I. Kažociņš vēl pieskārās sakaru nodibināšanas nepieciešamībai ar angļu izglības pārvaldēm: uzsveŗot, ka nedrīkstam dzīvot izolācijā. Latviešu sabiedrības pastāvēšanas pamatā atrodas līdzvērtība ar angļu sabiedrību, kādēļ mums jāsadarbojas kā līdzīgiem ar līdzīgu. Viņš ieteica katru jauniešu pulciņu (14 — 20 g. v.) kā slēgtu vienību — jauniešu klubu reģistrēt pie angļu pārvaldēm resp. pie attiecīgiem apgabala jauniešu lietu pārzinātājiem. Tas dotu iespēju saņemt atbalstu dažādu sporta un nodarbību rīku iegādei, dotu arī vērtīgu informātīvu materiālu, kā un ar ko nodarbināt jaunatni. Tā ir ļoti nozīmīga lieta, kuŗa līdz šim atstāta novārtā.

Pārrunājot līdzekļu jautājumu lēmumu iedzīvināšanā jaunatnes latviskā audzināšanā, sanāksme vienprātīgi izteica vēlējumu, lai financiālo daļu kopīgi uzņemtos visas pastāvošās organizācijas, biedrības, draudzes u. c. sabiedriski iestādījumi, jo runa taču par kardinālo jautājumu — audzināt jaunos latviešus, lai tie nezustu tautai.

„Šīs bija svētīgākās pārrunas, kādas jebkad jauniešu audzināšanas jautājumā notikušas. Tādēļ katrs pēc savām spējām liksim visu lietā," sanāksmi beidzot atzina tās vadītājs J. Ranka.

A. P.

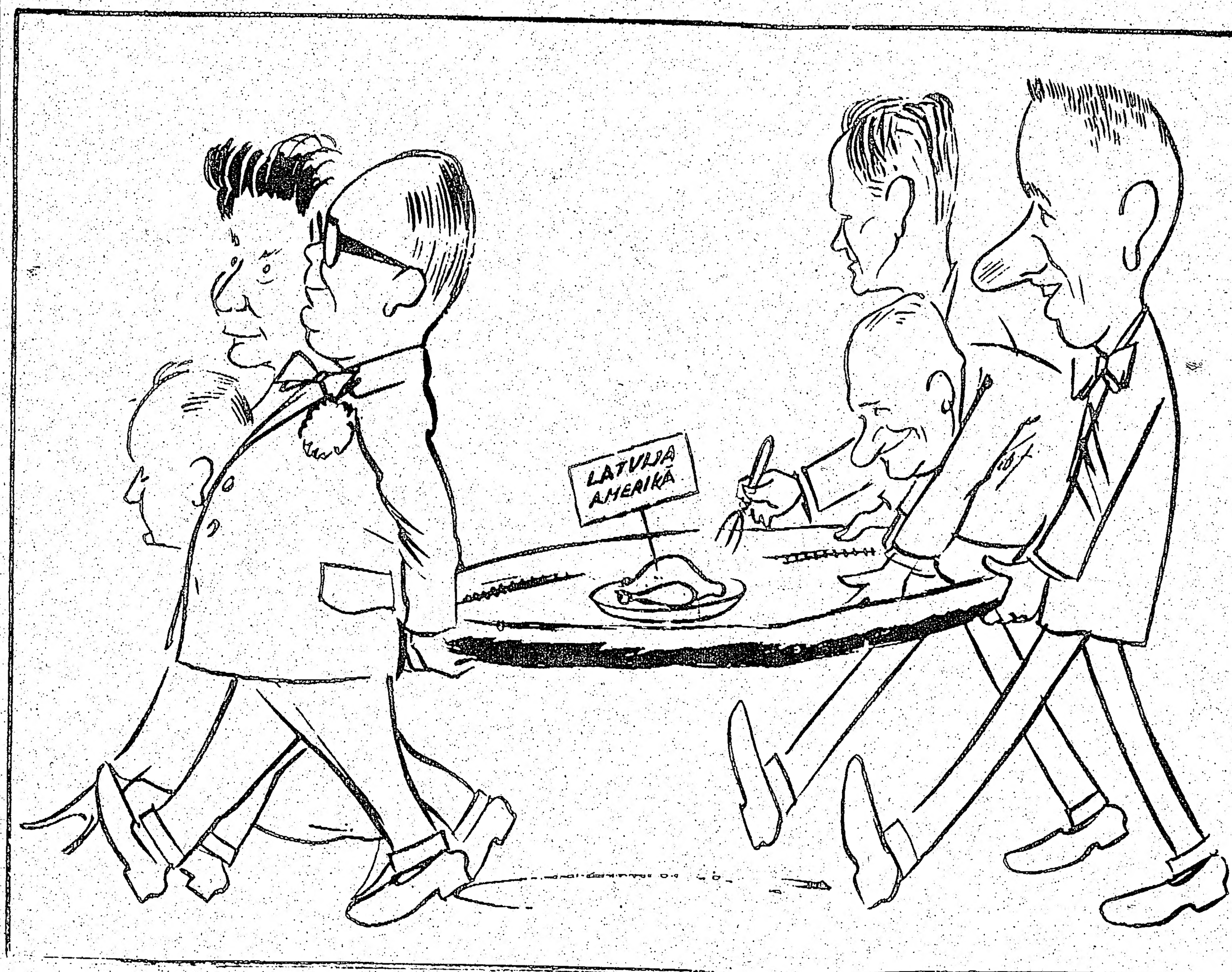

CEĻĀ UZ PRESES BALLI

— Laikraksta „Latvija Amerikā" apgāda, redakcijas un spiestuves darbinieki ceļā uz Preses balli Toronto ar apgāda loterijai ziedoto cepto pīli: no kreisās — Egons Treilons, Silvija Ancāne, Alfreds Vinčels, Arturs Vestfāls, Aleksandrs Ancāns un Rūdolfs Norītis. „Foto": Ed. Keišs